

EDUCATION FOR
ROMANIA

Civic Labs

2022-2023

OBIECTIV 4:

ȘCOLI SIGURE ȘI BINE ADMINISTRATE

Code for
Romania

Bine ai venit

România are multe probleme, toate importante și pe care nu le putem rezolva de pe o zi pe alta. În loc să ne oprim și să nu mai încercăm, în Civic Labs ne propunem să încercăm mai bine. Îndrăznim să numim inovație lucruri care nu par explicit legate de tehnologie, precum cercetarea și validarea problemelor, dar care încă sunt prea rar întâlnite și fără de care nu se mai poate continua. Ai în față un program care privește într-un mod nou nevoile reale ale societății și care va atrage cu sine un mod mai bun de a pune tehnologia la dispoziția instituțiilor publice și a societății civile, dar și un mod mai bun de a face CSR.

Un program al

Suștinut de

ING

Sponsor de domeniu

Fundația Bosch România

Din grijă pentru viitor

CUPRINS

- 4** **DESPRE**
Detalii despre metodologia Civic Labs și aria cercetată
- 13** **ACTORI**
Lista stakeholderilor și rolul fiecăruia în ecosistem
- 25** **PROBLEME**
Cartografierea principalelor blocaje și probleme din sectorul analizat
- 59** **SOLUȚII**
Descrierea soluțiilor identificate
- 79** **EDUCATION FOR ROMANIA**
Digitalizăm România împreună
- 86** **ECHIPA**
Echipa care rezolvă problemele României prin puterea tehnologiei

CIVIC LABS GENERATORUL DE TEHNOLOGIE CIVICĂ

Tehnologia este, credem noi, unul dintre motoarele de schimbare socială. Pentru a putea activa forța acestuia am creat Civic Labs, instrumentul esențial pentru a produce această schimbare, strategic și cu rezultate pe termen lung, în cinci arii cheie pentru România.

**Participation for
Romania**

**Education for
Romania**

**Health for
Romania**

**Environment for
Romania**

**Care for
Romania**

DE CE ESTE NEVOIE DE CIVIC LABS?

- Pentru că majoritatea ONG-urilor și a instituțiilor statului nu au capacitatea de a face cercetare și nici know-how-ul pentru a defini o soluție tehnică optimă într-un timp scurt.
- Pentru că succesul soluțiilor digitale este strict condiționat de modul în care acestea sunt proiectate și, din păcate, niciunul dintre actorii din sectorul public nu are specialiștii necesari să o facă.
- Pentru că România se confruntă cu lipsa capacității de evaluare a nevoilor de digitalizare, de înțelegere a cauzelor acestor nevoi și de concepere și proiectare de soluții funcționale.
- Pentru că sunt prea multe momente în care se spune că nu știm de unde să ne apucăm să schimbăm ceva sau că suntem prea mici sau că sunt prea multe probleme ca să poți să produci o schimbare reală, strategică.

DE CE SĂ AM ÎNCREDERE ÎN CIVIC LABS?

Civic Labs funcționează pentru că este bazat pe colaborare. Încă de la primele sale etape - de research și de identificare a problemelor unui domeniu - aduce împreună toți stakeholderii implicați - experți, instituții, companii, societate civilă - pentru a-i face parte din proces și a-i cointeresa să contribuie și pentru a nu duplica eforturi.

Civic Labs funcționează pentru că oferă soluții la cheie: Când o soluție este publicată pe platforma Civic Labs ea este rezultatul unor luni de cercetare calitativă și cantitativă făcută de oameni de research în zeci de interviuri în profunzime, cu seturi de date analizate și măcinate în detaliu, cu prototipuri testate și validate cu beneficiari și utilizatori reali.

Când un finanțator decide să adopte o soluție din Civic Labs, știe clar care va fi rezultatul, cum trebuie să arate, cum trebuie să se comporte și cum trebuie să producă un impact pozitiv.

Când implementarea unei soluții generate în Civic Labs este preluată de un ONG sau de o instituție, aceștia din urmă au susținerea, documentarea și suportul tehnic oferit de Code for Romania.

Civic Labs funcționează pentru că aduce inovație și în standardul de lucru, nu doar un vocabular la modă:

- Ajutăm societatea civilă și instituțiile publice să implementeze proiecte digitale corecte, care să soluționeze probleme reale, care vin însoțite de un ghid de implementare și de sprijin specializat pe parcursul proiectului.
- Ajutăm finanțatorii să investească în aceste proiecte digitale având siguranța unei soluții bine gândite, cu indicatori de succes măsurabili, cu sprijin în monitorizare și evaluare. În același timp îi ajutăm pe finanțatori să evite posibilitatea de a plăti cât nu face sau de a se trezi că, la anul, îi costă mai mult să repare sau să reconstruiască.

CE GĂSEȘTI ÎN **CIVIC LABS:** SOLUȚII LA CHEIE

**PROBLEME
VALIDATE**

**PROTOTIPURI
HIGH FIDELITY
TESTATE CU
UTILIZATORI**

**USER FLOWS &
USER STORIES**

**SPECIFICAȚII
TEHNICE**

**BUGET DE
DEVELOPMENT
TEHNIC**

CE URMEAZĂ DUPĂ CIVIC LABS

**Una sau mai multe
organizații
non-profit sau
instituții care să
administreze
produsul**

**Unul sau mai mulți
finanțatori care să
acopere efortul de
dezvoltare tehnică și
punere în funcțiune a
soluției**

Code for Romania dezvoltă pro-bono, cu sprijinul comunității sale de voluntari, o parte dintre soluții, în limita a șase produse dezvoltate concomitent.

Adopția oricărei soluții din Civic Labs vine cu câteva obligații menite să asigure calitatea și sustenabilitatea produselor:

- un set clar de standarde de livrare a codului, a căror respectare va fi verificată de echipa Code for Romania,
- livrarea codului în format open source în arhiva online publică Civic Labs în scopul reutilizării, supravegherea dezvoltării tehnice de către echipa Code for Romania.

ȘCOLI SIGURE ȘI BINE ADMINISTRATE

Puține sunt lucrurile față de care avem consens în societatea românească. Dar suntem cu toții de acord că educația este cea mai sigură și necesară investiție pentru viitor. Cu toate acestea, domeniul educației rămâne unul dintre cele într-o permanentă căutare de soluții pentru probleme din ce în ce mai multe și mai diverse. Iar unele dintre aceste probleme își au rădăcina chiar în locul de unde pornește actul educațional - în școală.

Și dacă tot ne-am îndreptat atenția spre școală, am început cu partea de învățare. Echipele noastre au petrecut sute de ore cercetând domeniul și stând de vorbă cu cei care se ocupă de el zi de zi - actorii instituționali, cei din sala de clasă, din cancelarie și cei din societatea civilă.

Am propus nouă soluții digitale care să răspundă, pe de o parte, nevoii de o mai bună utilizare a resurselor de către cei care administrează școlile și, pe de altă parte, nevoii fiecărui elev de a se simți în siguranță, într-un mediu prielnic învățării și dezvoltării armonioase.

Am văzut în ultimii ani cum tehnologia, adoptată la scară largă a produs efecte nocive asupra celor care o utilizează în exces - deficit de atenție, expunere la informații false / nocive, creșterea fenomenului de bullying. La Code for Romania ne mândrim cu faptul că de șapte ani scoatem în evidență fața luminoasă a tehnologiei și capacitatea ei de a face bine în societate. Acesta este al patrulea raport din domeniul educației și, pe măsură ce programul Civic Labs avansează, începem să avem o imagine de ansamblu nu doar asupra problemelor educației din România, dar și a felurilor în care putem face bine. Pentru elevi, pentru profesori, pentru părinți și, în fond, pentru felul în care ziua de mâine va arăta pentru noi toți.

Olivia Vereha

VP of Product

400
ore de
cercetare

38
probleme
identificate

200
ore de
incubare

9
soluții
depistate

400
ore de
prototipare

ȘCOLI SIGURE ȘI BINE ADMINISTRATE

O școală sigură și bine administrată ar trebui să fie o școală în care elevii învață abilitățile de care au nevoie în viață, în care merg cu plăcere, se simt în siguranță și în care predomină o stare generală de bine ce stimulează curiozitatea și dorința de dezvoltare. Un climat benefic pentru succesul școlar cuprinde atât o infrastructură sigură și adecvată, cât și o atmosferă prielnică ce încurajează procesul educațional.

Prezentul raport urmărește identificarea problemelor care împiedică multe dintre școlile românești să fie medii adecvate pentru învățare și dezvoltare, consecința cea mai gravă fiind de cele mai multe ori abandonul școlar. Scopul final este găsirea de soluții digitale care ar putea adresa o parte din probleme acolo unde acestea sunt oportune.

România avea în anul școlar 2021–2022 un număr de 6.099 unități de învățământ preuniversitar (de masă și special, incluzând grădinițe, școli și licee) cu personalitate juridică și 10.712 de structuri ardate, în care învățau aproximativ 2.9 milioane de elevi, conform datelor oferite de Ministerul Educației. În contextul acestei cercetări, au fost explorate doar problemele cu care se confruntă școlile și liceele.

Deși conducerea școlii este considerată pionul principal, o serie de actori externi școlii pot avea un aport la felul în care aceasta funcționează. Pornind de la autorități, până la personalul auxiliar al școlii, fiecare dintre acești actori are un rol important în menținerea unui climat adecvat care promovează starea de bine.

Cu toate acestea, calitatea proceselor educaționale, cât și gradul de siguranță pe care îl are școala, nu sunt complet sub controlul unității de

învățământ, ci depind și de implicarea autorităților locale. De cele mai multe ori, acestea au responsabilitatea în lor gestionarea bugetelor necesare administrării unităților de învățământ, cât și gestionarea bazei materiale. Mai mult decât autoritățile și comunitatea extinsă joacă un rol foarte important în dezvoltarea unei școli, fiind un factor în sprijinirea implementării strategiilor de dezvoltare instituțională.

În cadrul studiului au fost identificate 38 de probleme după mai mult de 400 de ore de cercetare și realizarea a 11 interviuri cu directori de școală, inspectori, profesori, experți în educație și actori din societatea civilă.

ACTORI

INSTITUȚII PUBLICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI (ME)

Ministerul Educației este instituția centrală responsabilă cu organizarea și coordonarea sistemului național de educație. Printre atribuțiile instituției se numără propunerea cadrului legislativ și metodologic de funcționare a unităților de învățământ, coordonarea activității inspectoratelor județene școlare dar și alocarea bugetară. Ministerul Educației joacă un rol crucial în domeniul guvernanței școlilor, întrucât este principalul ordonator de credite și mai mult decât atât, este instituția care are rol decizional cu privire la procedurile aplicabile în administrarea și siguranța unităților de învățământ.

AGENȚIA ROMÂNĂ DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR (ARACIP)

Agenția Română de Asigurare a Calității Învățământului Preuniversitar (ARACIP) este instituția care are ca scop principal evaluarea calității programelor educaționale și autorizarea funcționării instituțiilor de învățământ preuniversitar, aflându-se sub coordonarea Ministerului Educației. Una dintre atribuțiile instituției este elaborarea de standarde de referință, indicatori de performanță, metodologii de evaluare instituțională și de acreditare, manuale de evaluare internă a calității și ghiduri de bune practici care au scopul de a crește gradul de calitate al învățământului preuniversitar. Mai mult decât atât, ARACIP, împreună cu inspectoratele școlare și cu Ministerul, realizează activitatea de monitorizare și control al calității unităților de învățământ.

INSPECTORATELE ȘCOLARE JUDEȚENE

Inspectoratele școlare județene sunt instituții județene care au ca scop principal implementarea politicilor din domeniul educației la nivel local, așa cum sunt acestea decise de Ministerul Educației. Rolul inspectoratelor școlare este în același timp și unul de corp de control al Ministerului Educației, prin intermediul inspecțiilor școlare. Inspecțiile școlare reprezintă principalul mecanism de monitorizare a activității unităților de învățământ, prin care inspectoratele au ca scop și evaluarea calității managementului

în școli. Inspectoratele coordonează admiterea în licee, evaluările naționale și concursurile școlare la nivel de județ, dar și implementarea politicilor de reducere a părăsirii timpurii a școlii. Pe lângă asta, inspectoratele organizează și concursurile naționale de ocupare a posturilor pentru cadrele didactice.

PRIMĂRIILE

Administrarea școlilor este direct influențată de deciziile luate la nivelul primăriei, întrucât este instituția responsabilă cu finanțarea cheltuielilor de ordin administrativ ale unei școli. Printre aceste cheltuieli se numără acordarea de buget pentru plata utilităților (apă, căldură, electricitate etc.), pentru formarea continuă a profesorilor, pentru organizarea diverselor activități extrașcolare, dar și pentru plata asistenților personali ai copiilor cu CES (Cerințe Educaționale Speciale) - persoane care facilitează accesul acestora la activitățile educaționale. Mai mult decât atât, fiecare consiliu de administrație de școală trebuie să aibă un reprezentant al primăriei în componența sa care să participe activ la luarea deciziilor la nivelul unității de învățământ.

CONSILIILE LOCALE

Asemenea primăriei, consiliul local este o instituție care ia parte la procesul decizional în cadrul școlilor de pe teritoriul acestuia, fiind necesară desemnarea unui reprezentant pentru consiliul de administrație al unității școlare. Mai mult, primăria și consiliul local lucrează împreună în procedura de finanțare a unităților școlare. Consiliul local al fiecărei unități administrative are în gestiune și baza materială a școlilor publice de masă, însemnând că acesta poate lua decizii cu privire la orice aspect ce ține de infrastructura lor fizică și/ sau utilizarea lor.

CONSILIILE JUDEȚENE

Consiliul județean este și el un actor care joacă un rol în bugetarea școlilor, dar și în domeniul administrativ, având în gestiunea sa baza materială a școlilor pentru elevi cu nevoi speciale. Mai mult decât atât, consiliul județean poate contribui la organizarea activităților extracurriculare la nivelul școlilor din județ, dar și la suportul financiar al diverselor nevoi pe care le au școlile.

CENTRELE JUDEȚENE DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ (CJRAE)

Centrele Județene de Resurse și Asistență Educațională sunt instituții județene care au rolul de a coordona serviciile educaționale specializate. Ele se află în subordinea Inspectoratelor Școlare Județene și sunt finanțate de Consiliile Județene. Aceste centre coordonează cabinetele școlare de consiliere psihopedagogică, dar și logopedie.

Mai mult decât atât, ele găzduiesc și Serviciul de Evaluare Orientare Școlară și Profesională prin care copiii cu CES (cerințe educaționale speciale) sunt testați și primesc un certificat prin care au dreptul la asistență financiară și programe educaționale adaptate și oferă formare cadrelor didactice: de exemplu, pentru incluziunea școlară a elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).

CASELE CORPULUI DIDACTIC (CCD)

Casele Corpului Didactic sunt instituții județene responsabile cu formarea continuă a cadrelor didactice din sistemul preuniversitar. Aceste instituții lucrează îndeaproape cu Inspectoratele Școlare Județene, dar și cu școlile și cadrele didacticele aflate în județele în care operează. Astfel, acesta reprezintă locul în care profesorii pot căuta sprijin pentru a-și dezvolta competențele de predare, dar și de creare a unui mediu sigur și adecvat pentru învățare.

UNITATEA DE MANAGEMENT AL PROIECTELOR PENTRU MODERNIZAREA REȚELEI ȘCOLARE ȘI UNIVERSITARE (UMPMRSU)

Unitatea de Management al Proiectelor pentru Modernizarea Rețelei Școlare și Universitare este o agenție guvernamentală aflată în subordinea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice. Această agenție a fost desemnată de către Minister să implementeze o serie de proiecte, cum ar fi Proiectul Școli mai Sigure, Incluzive și Sustenabile (SSISP), Proiectul privind Reabilitarea Infrastructurii Școlare (PRIS) și Proiectul privind Reforma Educației Timpurii (PRET).

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR

Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar este un organism consultativ al Ministerului Educației care are ca rol determinarea costului anual standard per elev. Adică, acesta propune Ministerului Educației formula de alocare a fondurilor pentru finanțarea de bază a unităților de învățământ.

UNITATEA PENTRU FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR (UFIP)

Unitatea pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar este o agenție guvernamentală înființată cu scopul de a desfășura activități ce țin de gestionarea finanțării de bază (finanțarea pe care școlile o primesc în baza costului standard per elev care acoperă cheltuielile de personal, cheltuielile materiale, cu servicii și cheltuielile cu perfecționarea profesională), dar și de a asigura suportul administrativ și logistic al Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar.

DIRECȚIA SIGURANȚĂ ȘCOLARĂ A POLIȚIEI ROMÂNE

Direcția Siguranță Școlară este o structură a Poliției Române care are ca rol creșterea siguranței elevilor și a cadrelor didactice precum și prevenirea delincvenței juvenile în unitățile de învățământ preuniversitar. Conform atribuțiilor, structura Siguranță Școlară are ca scop și cooperarea cu alte entități - precum ONG-uri sau alte autorități pentru a crea împreună cu acestea „un climat optim de siguranță publică necesar desfășurării procesului de învățământ”.

INSTITUȚII ALE UNIUNII EUROPENE

COMISIA EUROPEANĂ (CE)

Comisia Europeană este o instituție a Uniunii Europene care îndeplinește atât o funcție executivă, cât și una legislativă. În cadrul Comisiei Europene există mai multe grupuri de lucru concentrate pe tematici specifice, care au ca rol monitorizarea aplicării politicilor decise la nivel European în limita competențelor pe care le are Uniunea Europeană pe respectivul subiect. Educația este una dintre temele pe care există grup de lucru la nivel de CE, iar guvernanta școlilor este un subiect care a fost studiat și monitorizat de către aceasta. Mai mult decât atât, la nivelul Comisiei există rețeaua Eurydice care studiază și întocmește rapoarte cu privire la starea sistemelor de învățământ din Uniunea Europeană, printre indicatorii urmăriți aflându-se și managementul școlar.

ORGANIZAȚII INTERGUVERNAMENTALE

BANCA MONDIALĂ

Banca Mondială este o organizație interguvernamentală care contribuie activ la sprijinul României în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii școlare, atât prin expertiză, cât și prin oferirea de sprijin financiar. În anul 2021, Banca Mondială a acordat României un împrumut în valoare de 100 de milioane de euro pentru implementarea proiectului „Școli mai sigure, inclusive și sustenabile”. Acest proiect presupune investiția într-o infrastructură școlară durabilă și modernă, dezvoltarea unor modele pentru școli viitoare, dar și investiția în activități de informare și pregătire în cazul situațiilor de urgență.

ORGANIZAȚIA PENTRU COOPERARE ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ (OCDE)

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) este o organizație interguvernamentală care acționează în domeniul educației prin realizarea de analize comparative între state, diseminarea bunelor practici și coordonarea evaluărilor PISA (Programme for International Student Assessment). PISA este cel mai cunoscut mecanism de evaluare comparativă între țări a competențelor de bază pe care la au elevii de 15 ani în trei arii principale: citire, matematică și științe. OECD este organizația care a inițiat și Studiul Internațional privind Procesul de Predare-Învățare (Teaching and Learning International Survey - TALIS) care este un sondaj de opinie pe mai multe tematici conexe proceselor educaționale dedicat profesorilor și directorilor de școală.

UNICEF

UNICEF este o agenție a Națiunilor Unite care acționează în domeniul apărării drepturilor și interesele copiilor. UNICEF colaborează cu instituțiile publice centrale și locale, dar și cu ONG-urile din România pentru dezvoltarea și implementarea de programe pentru siguranța copiilor, accesul lor la servicii de sănătate, condiții de trai decente și acces la educație. Mai mult decât atât, UNICEF asistă autoritățile în elaborarea de politici publice și implementează

programe pilot cu scopul de a le scala la nivel național. Exemple de astfel de programe sunt: Pachetul Minim de Servicii (adresat copiilor vulnerabili și familiilor lor) și pachetul Educație Incluzivă de Calitate.

ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE NEGUVERNAMENTALE

WORLD VISION

Fundația World Vision este o organizație neguvernamentală care își desfășoară activitatea în România în domeniul educației și al dezvoltării rurale. Fundația are peste 23.800 de beneficiari ai proiectelor din domeniul îmbunătățirii calității învățământului și a accesului la educație. Proiectele din domeniul educației au implicat și atenție acordată importanței unui mediu propice învățării și prietenos pentru elevi. Unul dintre aceste proiecte este „Pâine și Mâine”, care a avut scopul de a crește bunăstarea comunității prin participarea școlară.

Prin intermediul proiectului, elevii au primit mese calde în fiecare zi la școală, servicii de consiliere psihologică și educație remedială. Mai mult decât atât, părinții și cadrele didactice au fost și ele parte din beneficiari, primind cursuri de educație parentală, respectiv cursuri de formare profesională pentru cadrele didactice. „Școala pentru toți”, un alt proiect World Vision, vizează crearea unui mediu școlar atractiv și incluziv pentru elevii din mediile rurale, unde motivația de a merge la școală este scăzută, cu scopul prevenirii abandonului școlar.

SALVAȚI COPIII ROMÂNIA

Organizația Salvați Copiii România face parte din Alianța Internațională Salvați Copiii, care are o arie largă de acțiune în ceea ce privește protecția drepturilor copilului, fiind cea mai mare organizație independentă cu această misiune din lume. Activitățile Salvați Copiii România sunt împărțite pe domenii precum sănătate, educație, protecție socială și advocacy.

În contextul creșterii tot mai rapide a fenomenului de bullying și violență

În rândul copiilor, Salvați Copiii contribuie activ în lupta pentru prevenirea fenomenului, dar și pentru alfabetizarea populației în ceea ce privește violența. Printre intervențiile cheie ale organizației sunt organizarea de campanii de informare pentru publicul larg, acordarea de sprijin psihologic pentru victimele bullyingului și violenței, dar și organizarea de activități educative privind fenomenul. Pe lângă pilonul dedicat protecției copiilor, Salvați Copiii desfășoară activități și în domeniul educației ca să sprijine copiii din medii vulnerabile, unde aceștia sunt predispuși abandonului școlar.

SOCIETATEA CIVILĂ

CU OCHII PE EDUCAȚIE

Cu Ochii pe Educație este un grup informal de inițiativă care a apărut în societatea civilă cu misiunea de a crește transparența vizavi de starea reală a sistemului de învățământ din România. Grupul de inițiativă a devenit popular atunci când a publicat un raport cu privire la situația reală a decontării transportului pentru elevi din care au reieșit grave deficiențe de implementare, mai ales în contextul în care mulți elevi, mai ales cei din mediul rural unde rata de abandon este mai crescută, depind de buna funcționare a acestui sistem.

ASOCIAȚIA EDUCAȚIA LA SAT

Educația la Sat este un ONG care s-a făcut remarcat pentru implicarea și dedicarea față de copiii cărora școala nu le poate oferi un mediu adecvat de învățare. Prin intermediul programelor lor, aceștia oferă meditații printr-un program de after school copiilor din mediul rural, atât pe parcursul anului școlar, cât și în vacanța de vară, în mediul online, dar și fizic. Nevoia unui astfel de program a apărut din cauza dificultăților pe care le avea școala în ceea ce privește retenția elevilor în sistemul educațional din cauza lipsei de fonduri și a posibilităților limitate de dezvoltare.

ASOCIAȚIA ATELIERE FĂRĂ FRONTIERE

Asociația Ateliere Fără Frontiere are o contribuție importantă în dotarea școlilor din România care duc lipsuri în acest sens. Asociația colectează în mod gratuit echipamentele IT de la oricine este dispus să le doneze/recicleze, pe care ulterior le recondiționează pentru ca acestea să fie din nou funcționale. În 2020, aceștia au pornit o inițiativă de a colecta și recondiționa echipamente electronice (IT) pe care să le ofere școlilor din mediile defavorizate care, din cauza acestor lipsuri, au fost nevoite să-și pună pe pauză activitatea școlară. În prezent, prin programul EduClick, Asociația Ateliere Fără Frontiere și-a propus să doneze aproximativ 4000 de calculatoare către 258 de unități de învățământ, numărul de beneficiari ai acțiunii ridicându-se la 49.000. .

ASOCIAȚIA PĂRINȚII CER SCHIMBARE

Rolul părinților în ecosistemul școlii este unul foarte important. Asociația Părinții Cer Schimbare contribuie la informarea părinților cu privire la funcționarea școlilor, dar și privind rolul lor în îmbunătățirea calității educației pentru copiii lor. Misiunea lor este de a face ca școlile să fie adaptate nevoilor copiilor și nu copiii adaptați școlilor. Pentru a-și atinge scopul, asociația oferă părinților și profesorilor un spațiu pentru a discuta despre activități școlare și dezvoltarea personală a copiilor. Mai mult decât atât, asociația pune la dispoziția părinților informații și instrumente care să contribuie la buna desfășurare a acțiunilor de apărare a intereselor copiilor. Printre misiunile lor se află și monitorizarea respectării legilor și regulamentelor, sesizând atunci când este nevoie autoritățile competente pentru a lua măsuri, contribuind în același timp și la crearea de politici publice și organizarea de campanii de informare pentru publicul larg.

ASOCIAȚIA PENTRU VALORI ÎN EDUCAȚIE

Asociația pentru Valori în Educație a apărut în sfera societății civile cu scopul de a aduce până în 2035 sistemul educațional românesc în top 10 sisteme educaționale europene. Aceștia au pus bazele Academiei de Leadership, un program de 15 luni pentru formarea directorilor de școli. Programul implică directorii din școlile incluse în activități de dezvoltare a abilităților de leadership și le oferă posibilitatea de a lua parte la un program de mentorat. În acest program de mentorat directorii de școli primesc sprijin din partea unui lider din mediul de business care îi poate ajuta să pună în practică abilitățile dobândite, dar și să își dezvolte un plan de acțiune pentru guvernarea școlii. Prin intermediul Academiei, Asociația pentru Valori în Educație a creat și o comunitate de directori de școală care pot face schimb de experiențe. În fiecare an, Asociația organizează de 4 ani Gala Premiilor pentru Directorii Anului, singurul eveniment care premiază directorii de școală care contribuie la transformarea sistemului de învățământ din România.

ASOCIAȚIA BOOKLAND

Asociația BookLand este o organizație non-profit, neguvernamentală din sectorul societății civile românești care a pornit o inițiativă de modernizare a

școlilor din mediul rural. Proiectele de renovare ale școlilor din mediu rural au început în 2020, iar până în prezent, au reușit să modernizeze 67 de instituții de învățământ din țară.

ALȚI ACTORI

CONSILIUL NAȚIONAL AL ELEVILOR (CNE)

Consiliul Național al Elevilor este o structură independentă față de Ministerul Educației, care reprezintă drepturile tuturor elevilor din România. La nivel de sistem, aceștia au și un rol consultativ în relația cu Ministerul Educației. În ultimii ani, CNE a fost activ în sfera publică organizând proteste și campanii cu scopul de a ridica gradul de conștientizare referitor la schimbările legislative făcute în cadrul sistemului de învățământ preuniversitar.

PROBLEME

MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL SE CONFRUNTĂ CU PROBLEME SISTEMICE

Managementul educațional al școlilor din România este puternic afectat de politizarea funcțiilor de conducere de la nivelul sistemului de învățământ, cât și de cadrul legal inconsistent în ceea ce privește descentralizarea, relațiile și atribuțiile dintre multitudinea de actori implicați în proces. Mai mult decât atât, carențele la nivelul colectării și utilizării datelor într-un mod inadecvat îngreunează crearea unei viziuni unitare la nivel de sistem care să răspundă la nevoile reale ale școlilor.

Fragmentarea cadrului legal determină probleme și în sfera autonomiei în ceea ce privește luarea deciziilor la nivelul școlii. Școlile ar trebui să aibă suficientă autonomie încât să poată lua decizii cu privire la aspectele ce țin de activitatea lor zilnică (Talis, 2018). Astfel, în acest capitol vom evidenția mai pe larg în ce măsură școlile sunt autonome în luarea deciziilor privind lucrurile care sunt esențiale pentru a asigura buna funcționare a unității de învățământ, precum gestionarea fondurilor finanțelor sau gestionarea resursei umane.

Politicizarea funcțiilor publice, adică atribuirea unui caracter politic funcției publice, este o problemă sistemică în România, prezentă în toate domeniile. Cu atât mai mult, politicizarea sistemului de învățământ este o problemă care se resimte puternic la toate nivelurile sale. Atât din interviurile efectuate, cât și din analiza raportului „Studii OCDE privind evaluarea și examinarea în domeniul educației” a reieșit faptul că funcțiile de conducere din cadrul sistemului de învățământ sunt profund politizate, un criteriu important în ocuparea lor fiind afilierea politică a candidaților. În consecință, schimbarea partidului politic care se află la guvernare este un factor care creează instabilitate, fiecare partid politic dorind să aibă în administrarea unităților de învățământ un reprezentat - fie un inspector școlar, un director de școală sau persoane care să facă parte din consiliile de administrație ale școlilor. Fenomenul politicizării funcțiilor de conducere din sistemul de învățământ a fost un subiect des abordat în media în ultimii ani existând numeroase știri care au exemplificat astfel de situații.

NUMIREA ÎN FUNCȚIE A INSPECTORILOR ȘCOLARI ESTE POLITIZATĂ

Conform prevederilor din Legea educației naționale nr. 1/2011, funcțiile de inspector școlar general și inspector general adjunct din inspectoratele școlare se ocupă prin concurs organizat de către inspectoratele școlare. Aceste concursuri pot avea loc o dată pe an sau la intervale mai scurte de timp, în funcție de necesități.

În situația în care un post rămâne vacant, conform legii, există două modalități prin care acesta poate fi ocupat: fie prin organizarea unui concurs, fie prin numire pe perioadă determinată, prin ordin de ministru, până la organizarea următorului concurs.

Cu toate acestea, faptul că numirile pot fi realizate de către decidenții politici generează o mare instabilitate la nivel instituțional care afectează în mod semnificativ activitatea inspectoratului. Inspectoratele școlare au un rol important în managementul educațional și sunt responsabile de monitorizarea și evaluarea calității managementului unităților de învățământ. Deoarece nu există o continuitate în ceea ce privește conducerea inspectoratelor, acestea fiind adesea schimbate în funcție de partidul aflat la guvernare, menținerea funcției de inspector devine dificilă și fiecare schimbare influențează coerența acțiunilor întreprinse de inspectorat.

În anul 2021, trebuia să fie organizat un concurs pentru ocuparea funcțiilor de inspector școlar general și inspector general adjunct la nivel național. Cu toate acestea, concursul a fost amânat din cauza reorganizării structurilor de tip inspectorat școlar, până la promulgarea unei noi legi a educației.

Ca rezultat, în anul școlar 2021-2022, toate cele 42 de funcții de inspector școlar general și cele 82 de funcții de inspector școlar general adjunct au fost ocupate prin detașare, prin ordin de ministru, niciuna dintre ele nefiind obținută prin intermediul unui concurs anterior. Numărul de inspectori școlari adjuncți s-a majorat ulterior, ajungând la 88 (Ministerul Educației, 2022).

NUMIREA ÎN FUNCȚIE A DIRECTORILOR DE ȘCOALĂ ESTE PROBLEMATICĂ

Asemenea inspectorilor școlari, conform legii educației naționale nr. 1/2011, directorii de școală sunt numiți prin concurs organizat de Ministerul Educației, prin direcțiile generale care coordonează activitatea în învățământul preuniversitar și inspectoratul școlar.

Concursurile se organizează de regulă o dată la patru ani, atunci când expiră mandatele directorilor numiți în urma concursurilor anterioare. Cu toate acestea, dacă există funcții vacante, se poate face numirea unui director interimar până la organizarea concursului, prin decizia inspectorului școlar general. Aceste numiri, care se mai cheamă și numiri prin detașare, se fac de cele mai multe ori urmând criteriile politice.

În anul școlar 2020-2021 nu a fost organizat niciun concurs pentru ocuparea funcțiilor vacante de director școlar, respectiv director adjunct, modalitatea de ocupare a acestora fiind prin detașare. Ultimul concurs a fost organizat în anul școlar 2016-2017. Astfel, în ianuarie 2021, din totalul de 8.767 directori (generali și adjuncți), aproximativ 80% erau numiți prin detașare, restul fiind pe funcție ca urmare a sesiunii de concurs din anul școlar 2016-2017 (Ministerul Educației, 2021).

În anul școlar 2021-2022 s-au organizat trei sesiuni de concurs pentru ocuparea funcțiilor vacante. În prima sesiune au fost scoase la concurs 8.652 de funcții, fiind ocupate la finalul sesiunii doar 60,84% din acestea. În a doua sesiune au fost scoase la concurs 3.425 de funcții, însă doar 2039 de candidați au promovat proba scrisă din totalul de 2.845 prezenți la examen (EduPedu, 2022). Însă după proba de interviuri au rămas ocupate doar 50% dintre locurile disponibile. În urma celei de-a treia sesiuni de concurs 1.761 de directori au rămas în continuare în funcție fiind numiți prin detașare (Ministerul Educației, 2022), restul fiind pe funcție ca urmare a promovării concursului.

SUBFINANȚAREA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ARE UN IMPACT NÉGATIV ASUPRA DEZVOLTĂRII ȘI ADMINISTRĂRII ȘCOLILOR

Finanțarea sistemului de învățământ din România se face urmând principiul costului standard per elev. Acest principiu este folosit și în alte state din Europa, dar prin comparație, România alocă mult mai puține resurse decât celelalte state. O statistică realizată de Comisia Europeană folosind date din 2018 arată că România avea costurile medii anuale per elev de aproximativ 2000 euro (aproximativ 166 euro pe lună). Această sumă plasa România pe ultimul loc, media europeană fiind de patru ori mai mare, cu costurile medii per elev de 8248.5 euro/an (Eurostat, 2022).

Conform cercetării noastre, motivul pentru care costul standard per elev este mai mic este un rezultat direct al deciziilor autorităților centrale de a nu prioritiza finanțarea educației. În anul 2019, România a alocat 3.2% din PIB educației, o valoare mai mică raportată la media europeană care era de aproximativ 4.5% (Eurostat, 2022). Iar valoarea procentului din PIB alocat în 2022 a fost chiar mai mică (3.11%). Cu toate acestea, Ministerul Educației justifică alocarea acestui procent prin faptul că bugetul de stat a crescut, fiindu-i adăugate și fondurile primite prin PNRR - Planul Național de Redresare și Reziliență, și în consecință, deși au fost alocați doar 3.11% din PIB, valoarea absolută a bugetului (suma totală în lei) este mai mare față de anul 2021 (Ministerul Educației, 2022).

ALOCAREA BUGETULUI DE STAT PENTRU ȘCOLI NU SE FACE ÎN FUNCȚIE DE NEVOILE ACESTORA

Conform legii educației naționale nr. 1/2011, finanțarea școlilor din România este de trei tipuri: finanțare de bază, finanțare complementară și finanțare suplimentară. Pentru explicarea acestei probleme însă sunt relevante doar primele două tipuri de finanțări, finanțarea suplimentară fiind detaliată în problema următoare referitoare la pregătirea deficitară a directorilor pentru rolul de manager.

Finanțarea de bază se referă la bugetul alocat de Ministerul Educației pentru

salariile cadrelor didactice, cheltuielile cu pregătirea profesională a acestora, cheltuielile cu evaluarea periodică a elevilor și cheltuielile cu anumite bunuri și servicii. Suma alocată finanțării de bază se face în limitele costului standard per elev. Costul standard per elev se determină pentru fiecare nivel de învățământ, profil și specializare. Acesta este ajustat după densitatea de elevi în zonă, severitatea dezavantajelor, limba de predare și „alți factori”, aceștia nefiind clar definiți în legea educației nr. 1/2011. Deși acest cost standard ar trebui să țină cont de o serie de factori pentru a acomoda nevoile unei școli indiferent de numărul de elevi pe care îl are, am aflat că, în realitate, bugetele pe care le primesc multe dintre școlile cu un număr mai mic de elevi este insuficient pentru a funcționa optim.

Finanțarea complementară se referă la suma alocată din partea bugetului local către școli și constă în investiții în reparații și consolidări, subvenții pentru internate și cantine, cheltuieli cu bursele și transportul elevilor, cheltuieli cu transportul profesorilor, cheltuieli pentru gestionarea situațiilor de urgență și securitatea și sănătatea în muncă, cheltuieli cu examinarea salariaților, cheltuieli cu evaluarea elevilor și concursuri școlare. Deși reprezintă o sursă importantă de venit pentru școli, de multe ori autoritățile locale nu acordă prioritate investiției în educație, lucru care se transpune de multe ori în gradul de calitate al infrastructurii școlare, al stimulării elevilor, dar și al pregătirii cadrelor didactice.

Conform unei analize realizate de Ministerul Educației în 2018, datele privind performanțele elevilor, rezultatele la examenele de finalizare a studiilor, cât și ratele de absolvire arată diferențe între școlile care se află în mediul urban și rural, diferențe ce sunt corelate cu gradul de acces la infrastructură educațională de calitate (Ministerul Educației, 2018).

COLECTAREA DATELOR LA NIVEL SISTEMIC ESTE DEFICITARĂ, IAR BAZELE DE DATE SUNT INCOMPLETE ȘI IZOLATE

Așa cum a fost sesizat în mai multe dintre domeniile pe care le-am studiat în cadrul Civic Labs, lipsa colectării și folosirii datelor din sistem se reflectă în coerența deciziilor luate de autorități. La nivel național, în ceea ce privește

sistemul de învățământ, există o serie de date care se colectează, atât referitoare la infrastructură, cât și la parcursul școlar al elevilor, însă aceste date sunt analizate fragmentar și nu se realizează o abordare completă asupra situației (Teixeira et al., 2017). Unul dintre motivele pentru care aceste date nu pot fi utilizate este faptul că nu sunt colectate într-un format unitar și nu sunt centralizate în așa fel încât să poată fi prelucrate.

În interviurile efectuate, personalul din școli a menționat că se întâmplă foarte frecvent ca aceleași instituții să solicite același tip de date de mai multe ori sau instituții diferite, care colaborează între ele, să ceară același tip de date. Există și situația în care datele sunt colectate superficial din lipsa de timp sau abilități, mai ales când vine vorba de datele pe care trebuie să le raporteze profesorii diriginți sau învățătorii.

ȘCOLILE NU SUNT AUTONOME ÎN LUAREA DECIZIILOR PRIVIND GESTIONAREA FONDURILOR PRIMITE DE LA STAT

Fondurile pe care școlile le primesc atât din partea statului și din partea autorităților publice locale (primărie, consiliu local și consiliu județean) nu sunt în realitate controlate de școli. Fiecare școală are obligația să întocmească anual un proiect de buget pe care mai departe trebuie să îl prezinte autorităților locale și centrale pentru a fi verificat și aprobat. Autoritățile locale sunt cele care pot aproba sau respinge cheltuielile solicitate de școli sau pot dispune alocarea de fonduri pentru alte cheltuieli.

Procesul nu se întâmplă doar o dată pe an, planurile de buget fiind supuse reanalizării în funcție de fondurile disponibile. Autoritățile locale au o mare influență asupra școlilor întrucât baza materială a acestora (clădirile și terenurile) se află în gestiunea lor.

Astfel, conform informațiilor obținute din interviuri, de cele mai multe ori, sumele solicitate de școală nu coincid cu cele pe care autoritățile locale le oferă sau le cheltuie (există situații în care autoritățile locale fac cheltuieli de care școala nu are nevoie). Astfel, dacă școlile nu primesc bugetele de care au nevoie, realizarea obiectivelor pe care și le propun devine problematică

STRUCTURILE DIN ADMINISTRAȚIA ȘCOLILOR NU SUNT FUNCȚIONALE

Administrarea școlilor este asigurată de activitatea mai multor actori. La nivelul fiecărei școli directorul are un rol executiv, iar consiliul de administrație este responsabil pentru luarea celor mai importante decizii. Consiliul profesoral este un organ de decizie format exclusiv din cadre didactice, la care se adaugă și comisii cu rol consultativ, care emit recomandări sau eliberează avize. În următorul capitol vom detalia problemele identificate în procesul de administrare al școlilor, dar și factorii care contribuie la apariția lor.

DIRECTORII NU SUNT PREGĂTIȚI PENTRU A FI MANAGERI

Conform fișei de post, directorul unei școli, are multiple roluri: de conducere executivă, de președinte al consiliului de administrație, de angajator, de evaluator și de ordonator de credite (utilizează bugetul alocat de autorități pentru realizarea obiectivelor școlii) (Ministerul Educației, 2022). Toate aceste roluri sunt însă adiționale rolului de profesor, pe care directorul îl păstrează și pe perioada mandatului, fiind un factor ce îi limitează capacitatea de a-și dedica atenția exclusiv dezvoltării școlii și implicit a creșterii calității procesului de învățare (OECD, 2017). Astfel, deși directorii școlilor, prin natura funcției lor, sunt responsabili cu setarea unor direcții strategice pentru dezvoltarea instituțională, de cele mai multe ori din cauza limitărilor impuse atât de cadrul legal, cât și de calitatea pregătirii lor pentru exercitarea funcției, aceștia sunt mai degrabă administratori și nu manageri ai unităților de învățământ.

Din cercetările făcute am aflat că majoritatea directorilor de școală sunt considerați a fi mai degrabă administratori pentru că preocuparea lor este în majoritatea cazurilor să mențină pe linia de plutire școala, fără a avea spirit de inițiativă pentru dezvoltarea ei. Există și directori care sunt manageri, mai mult decât administratori, pentru că vin pregătiți cu un set de competențe care îi ajută să implementeze o direcție de dezvoltare, însă aceștia sunt puțini. În prezent, pentru a fi director de școală, nu este necesară o pregătire inițială adecvată pentru exercitarea funcției (Raportul România Educată, 2021). Însă lipsa unei pregătiri în domeniul leadership-ului educațional afectează

semnificativ dezvoltarea unităților de învățământ. Până în anul 2021, atunci când i-a fost propusă reorganizarea, Corpul Național al Experților în Management Educațional reprezenta conform viziunii Ministerului Educației „pepiniera pentru viitorii conducători ai unităților de învățământ din preuniversitar” și apartenența la această instituție era obligatorie pentru înscrierea în concurs pentru ocuparea funcțiilor de conducere din învățământ. Un raport OECD arăta în anul 2017 că această instituție nu pregătește cadrele didactice să fie directori (manageri) de școală, ci le oferă doar o pregătire de bază în domeniul managementului, fără să atingă dezvoltarea competențelor specifice managementului educațional (OECD, 2017). Astfel, lipsa unui traseu de dezvoltare profesională predefinit și pregătirea ca atare pentru o astfel de funcție, împreună cu numirile politizate, aduce de cele mai multe ori persoane nepregătite în poziția de directori de școală.

Finanțarea școlilor poate fi de asemenea afectată dacă directorul nu dispune de abilitățile necesare pentru a atrage fonduri. Astfel, de cele mai multe ori, deși bugetul școlii provine predominant din bani publici, atragerea de fonduri din partea companiilor dornice să sprijine unitățile de învățământ sau obținerea de granturi pentru dezvoltare, pot reprezenta oportunități de finanțare ratate dacă directorul nu are competențele necesare pentru a le obține. De asemenea, autoritățile centrale oferă pentru școli și finanțarea suplimentară care se referă la alocarea unor sume de bani pentru performanță și rezultate deosebite. Însă, în lipsa unor direcții de dezvoltare și implementare strategice, astfel de fonduri nu pot fi accesate.

NU EXISTĂ UN PROFIL DE COMPETENȚE PENTRU DIRECTORUL DE ȘCOALĂ

Funcția de director de școală, se obține prin concurs sau prin detașare cu ordin de ministru. Cu toate acestea, nu există criterii în metodologia numirii unui director de școală în care să fie menționat un profil de competențe. Scopul unui astfel de profil ar fi acela de a defini aptitudinile de care un director are nevoie pentru a-și îndeplini atribuțiile funcției. În momentul de față, pentru a fi director de școală este nevoie doar să fii profesor titular, fără abateri disciplinare, cu rezultate bune și apt medical. Conform standardelor internaționale, un director de școală trebuie să fie un liant între toți actorii implicați în ecosistemul unei școli, dar și între școală și comunitate. Mai mult

decât atât, aceștia trebuie să se asigure că în școală există un mediu sigur și adecvat, atât pentru profesori, cât și pentru elevi. Directorii ar trebui să aibă un impact și atunci când vine vorba despre procesul educațional – ei ar trebui să încurajeze noi practici de predare și îmbunătățirea competențelor profesorilor, asigurându-se că aceștia se simt responsabili pentru învățarea elevilor (OECD, 2022).

Lipsa unui astfel de profil care să îndrume angajatorii (și anume inspectoratele) în găsirea candidatului potrivit, impactează de cele mai multe ori performanța școlii. Din interviurile efectuate, a reieșit faptul că școala poate prospera doar dacă directorul are inițiativă și capacitatea de a identifica și accesa resurse care să sprijine obiectivele de dezvoltare ale unității de învățământ. Situațiile în care ajung persoane nepregătite pe o astfel de funcție de conducere aduc probleme școlii.

DOCUMENTELE MANAGERIALE AU DE CELE MAI MULTE ORI UN ROL FORMAL

La nivelul fiecărei unități de învățământ, directorul este responsabil cu redactarea unui set de documente manageriale care să servească drept instrumente pentru buna funcționare a școlii, dar și pentru dezvoltarea acesteia. Aceste documente sunt Planul de Dezvoltare Instituțională și Planul Managerial. În cadrul acestor documente sunt incluse informații despre strategia de dezvoltare operațională a școlii, obiective măsurabile pe care școala și le propune să le atingă, dar și o analiză a stării actuale de funcționare a școlii (infrastructură, resursă umană, beneficiari, rata de promovabilitate etc.) Deși Planul de Dezvoltare Instituțională și Planul Managerial sunt instrumente strategice importante, de cele mai multe ori acestora nu li se acordă importanță.

Din interviurile efectuate am aflat că autonomia redusă a școlilor, un climat cultural care nu favorizează inițiativa ci subordonarea ierarhică, supraîncărcarea cu sarcini a directorilor dar și birocratizarea excesivă din sistem fac ca aceste instrumente să-și piardă semnificația.

ROLUL DE COORDONATOR EDUCAȚIONAL AL DIRECTORULUI ESTE NEGLIJAT

Multitudinea de roluri pe care trebuie să le aibă un director poate fi copleșitoare. Pe lângă funcția de administrator, dar și de profesor pe care o are un director, acesta ar trebui să aibă și rolul de coordonator educațional. Cu toate acestea, din interviurile efectuate, am aflat faptul că directorii sunt de cele mai multe ori copleșiți de activitățile birocratice pe care trebuie să le întocmească zilnic, iar timpul pe care îl dedică coordonării de activități educaționale este unul limitat. Lipsa acordării de timp acestui rol se reflectă și în calitatea actelor educaționale livrate de școală.

EVALUAREA CALITĂȚII MANAGEMENTULUI EDUCAȚIONAL ESTE DEFICITARĂ

Eficiența echipei de management educațional este esențială pentru buna funcționare și dezvoltare a unei școli. De aceea, este important ca activitatea ei să fie evaluată ținând cont atât de procesul efectuat cât și de gradul de îndeplinire al obiectivelor pe care și le-a propus. În prezent, directorii de școală sunt evaluați de către inspectoratele județene în funcție de o serie de criterii descrise în cadrul hotărârii nr. 224 din 2005.

Printre aceste criterii sunt menționate și programele manageriale. Evaluarea programelor manageriale este limitată la existență, neluând în calcul calitatea. În ceea ce privește normele de evaluare, nu există nicio mențiune cu privire la niște standarde referitoare la conținutul acestor planuri. Astfel, directorii nu sunt stimulați să investească în aceste documente, care ajung să fie doar o altă sarcină birocratică pe care o au de îndeplinit.

ACTIVITATEA CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE ESTE O FORMALITATE

Consiliul de administrație al unei școli este organismul de conducere al acesteia. Atribuțiile consiliului de administrație sunt de a aproba regulamentele interne, respectiv cele de organizare și funcționare, de a adopta proiectul de buget al școlii, de a aproba curriculumul la decizia școlii (opționalele școlare),

de a valida raportul general privind starea și calitatea învățământului din școală, de a lua decizii cu privire la cheltuielile din bugetul școlii, de a evalua anual activitatea profesorilor, sau chiar de a propune eliberarea din funcție a directorului școlii.

Conform metodologiei de funcționare, consiliul de administrație ar trebui să se întrunească o dată pe lună în sesiunile obișnuite și de fiecare dată când este necesar în cazul sesiunilor extraordinare. Fiecare decizie luată în oricare dintre aceste sesiuni reprezintă informație de interes public ce trebuie diseminată către publicul larg.

Cu toate acestea, în majoritatea școlilor, deciziile luate în cadrul întrunirilor consiliului de administrație nu sunt publicate pe site-ul școlii (acolo unde există). Ba mai mult, din interviurile efectuate a reieșit că activitatea consiliilor nu este respectată întru totul, printre neregularități numărându-se lipsa de organizare a întâlnirilor periodice. Fiind organul de conducere al școlii, funcționarea eficientă a consiliului de administrație este esențială pentru dezvoltarea unității de învățământ.

ALEGEREA MEMBRILOR CARE FAC PARTE DIN CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE ESTE DE CELE MAI MULTE ORI O DECIZIE SUBIECTIVĂ

Componența unui consiliu de administrație de la nivelul unei școli este mixtă și cuprinde atât persoane care reprezintă administrația publică locală și profesori, cât și părinți și elevi. Conform metodologiei descrise în Ordinul nr. 4619/2017 la capitolul II, la fiecare început de an, consiliul de administrație în exercițiu declanșează procedura de constituire a unui nou consiliu de administrație. În această procedură, directorul de școală face o solicitare către autoritățile locale publice pentru a numi un delegat și convoacă întâlnirea consiliului profesoral pentru a vota nominalizarea cadrelor didactice care vor face parte din consiliul de administrație.

După finalizarea procedurilor, directorul va emite decizia de constituire a consiliului de administrație și o va face publică. Problema identificată în timpul cercetării, este că de cele mai multe ori, directorul își alege cadrele didactice care vor face parte din consiliul de administrație, lucru care este în contradicție

cu prevederile regulamentului conform căruia cadrele didactice care vor fi membre sunt alese prin vot secret de consiliul profesoral. Mai mult decât atât, în ceea ce privește delegații din partea autorităților publice locale, de regulă acestea vor fi persoane care sunt de aceeași culoare politică cu directorul școlii (mai ales în cazurile în care acesta a fost numit prin ordin de ministru, și nu prin concurs).

Prin urmare, influența directorului și a celor care l-au numit în funcție are un rol în determinarea componenței consiliului de administrare și procesul de luare a deciziilor într-o școală.

COMISIILE DIN ȘCOLI SUNT DE CELE MAI MULTE ORI FORMALE

Conform legislației în vigoare, în fiecare școală există comisii de lucru pe diverse tematici, separate de comisii metodice care sunt organizate în funcție de specializarea profesorului. Aceste comisii pot fi permanente, temporare sau ocazionale, acestea definind durata de funcționare a comisiilor. Conform Regulamentului de Organizare și Funcționare a Unităților de Învățământ Preuniversitar, comisii permanente trebuie să fie următoarele:

- Comisia pentru curriculum;
- Comisia de evaluare și asigurare a calității;
- Comisia pentru perfecționare și formare continuă;
- Comisia de securitate și sănătate în muncă și pentru situații de urgență;
- Comisia pentru controlul managerial intern;
- Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității;
- Comisia pentru programe și proiecte educative.

Funcționarea fiecărei comisii permanente este definită de regulamentele și procedurile interne ale fiecărei școli, în funcție de nevoile acesteia. Comisiile temporare și cele ocazionale vor fi întocmite atunci când este nevoie și vor funcționa după atribuțiile menționate în regulamentele de organizare ale școlilor. Deși aceste comisii există, de cele mai multe ori rolul lor nu este cu adevărat valorificat. Din cercetările efectuate a reieșit că aceste comisii există doar pe hârtie și nu aduc nicio valoare dezvoltării instituționale.

ELEVII NU SUNT IMPLICAȚI ÎN MOD REAL ÎN LUAREA DECIZIILOR

Un elev desemnat de elevii unității de învățământ poate obține calitatea de membru cu drept de vot al consiliului de administrație după împlinirea vârstei de 18 ani. Elevii care nu au împlinit vârsta de 18 ani, pot avea calitatea de observatori. Elevii pot fi nominalizați să facă parte ca reprezentanți și din comisii importante și permanente din școală precum Comisia de Evaluare și Asigurare a Calității sau Comisia de Prevenire și Combatere a Violenței din Școli.

Deși legal, vocea elevilor ar putea fi auzită de către decidenți, din interviurile efectuate am aflat însă faptul că, de cele mai multe ori, elevii nu sunt invitați să ia parte la întâlnirile acestor grupuri de lucru și astfel vocile lor sunt rar auzite. Conform unui studiu realizat de Consiliul Național al Elevilor, în anul 2015, mai puțin de 20% din consiliile de administrație au convocat cel puțin o dată reprezentantul elevilor, iar în ceea ce privește prezența în sesiunile comisiilor, sub 5% au invitat reprezentantul elevilor la aceste întruniri (Consiliul Național al Elevilor, 2016). Astfel, pentru că participarea elevilor în luare deciziilor nu se întâmplă la nivelul școlii, mulți elevi sunt apatici în privința implicării.

LIPSA PERSONALULUI AUXILIAR ȘI NEDIDACTIC DIN ȘCOLI ÎNGREUNEAZĂ FUNCȚIONAREA ADMINISTRĂRII

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2021 existau la nivel național 9,800 de persoane în funcții auxiliare și 24,000 în funcții nedidactice (INSSE, 2022). Luând în calcul faptul că există aproximativ 16.000 de unități de învățământ, aceste numere devin insuficiente în relație cu nevoile din teren. Personalul auxiliar și nedidactic joacă un rol foarte important în buna funcționare a unei școli, de cele mai multe ori, aceste funcții fiind cele care asigură desfășurarea proceselor administrative.

Raportul România Educată identifică insuficiența acestui tip de personal care ar putea avea capacitatea de a prelua o parte dintre activitățile desfășurate atât de directori, cât și de profesori. Cadrele didactice confirmă faptul că birocrăția pe care sunt nevoite să o întocmească le răpește din timpul pe

care ar putea să-l dedice pregătirii și organizării de activităților educaționale. Iar dacă mai mult personal auxiliar ar fi angajat, multe dintre aceste atribuții birocratice ar putea fi transferate către acesta (Talis, 2018). Același principiu se aplică și în cazul directorilor care de cele mai multe ori sunt blocați în activități administrative, în loc să se poată concentra pe dezvoltarea de strategii și direcții pentru dezvoltarea școlilor.

INFRASTRUCTURA ȘCOLARĂ ESTE SUBDIMENSIONATĂ ȘI NEADECVATĂ, AFECTÂND NEGATIV MEDIUL DE ÎNVĂȚARE

O școală sigură, care promovează învățarea și dezvoltarea, are nevoie să fie adecvată din punct de vedere al infrastructurii igienei și siguranței. Școlile românești se confruntă cu o serie de problemele care pleacă de la deficiențe în atingerea standardelor minime de funcționare, dar și de la lipsa unei planificări adecvate pentru dezvoltarea infrastructurii școlare care să răspundă în mod real la nevoile demografice. Problemele legate de infrastructură sunt mai vizibile în mediul rural, acolo unde lipsa de finanțare își pune amprenta. În acest capitol vom descrie pe larg principalele probleme identificate referitoare la mediul de învățare și infrastructura școlară.

MULTE ȘCOLI DIN ROMÂNIA NU AU SATISFĂCUTE NEVOI DE BAZĂ LEGATE DE INFRASTRUCTURĂ

Pentru ca mediul școlar să fie adecvat și să constituie un climat prielnic pentru învățare, elevii, profesorii cât și personalul școlii, trebuie să aibă la dispoziție utilități de bază - precum un mediu cu aer curat, temperatură optimă, acces la apă și toalete etc.

Școlile din România au deficiențe majore în ceea ce privește asigurarea unor condiții de bază conform datelor publicate de Ministerul Educației, în anul 2018 una din șase școli nu era racordată la o sursă autorizată de alimentare cu apă, 94% dintre aceste școli fiind în mediul rural. La nivel național, aproximativ

4.200 de școli nu aveau grupuri sanitare în incinta școlii, 50% dintre acestea fiind situate în curtea școlii, dar fără acces la apă curentă sau racordate la canalizare (Ministerul Educației, 2018). Lipsa unui grup sanitar cu acces la utilități de bază și menținut în condiții de igienă poate avea un impact negativ asupra persoanelor care sunt nevoite să le folosească, reprezentând factori de risc pentru transmiterea de boli infecțioase.

Lipsa unor modalități de asigurare a unei temperaturi optime este de asemenea un factor care poate contribui la alterarea sănătății elevilor și a personalului școlii. În anul 2021, aproximativ 3,4% din unitățile școlare nu aveau încălzire.

EXISTĂ ȘCOLI CARE FUNCȚIONEAZĂ FĂRĂ AUTORIZAȚIE SANITARĂ

În anul 2020, aproximativ 20% din unitățile de învățământ nu aveau autorizație sanitară. Parte din motive erau lipsa alimentării cu apă potabilă, lipsa de canalizare sau de grupuri sanitare, clădiri grav degradate, iluminat deficitar, sisteme de încălzire neadecvate, mobilier degradat sau lipsa unui medic școlar angajat (Ministerul Educației, 2020). Aceste motive pot reprezenta pericole grave pentru integritatea fizică sau chiar psihică a elevilor cât și a personalului angajat.

Responsabilitatea primirii unei astfel de autorizații nu este însă doar a școlii, ci și a autorităților locale (respectiv a primăriei) care conform legii are în administrarea sa baza materială a unităților de învățământ. Deși o astfel de autorizație reprezintă certitudinea că o serie de condiții de bază sunt îndeplinite pentru buna funcționare a școlii, autoritățile centrale nu pun presiune pe unitățile de învățământ pentru a le îndeplini. Dimpotrivă, în anul 2020, prin ordinul nr. 1456/2020, Ministerul Sănătății a emis un referat de modificare a Ordinului nr. 1955/1995 prin care standardele pentru primirea autorizației sanitare au fost diminuate, motivația fiind numărul prea mare de școli care nu îndeplinesc condițiile minime pentru un mediu adecvat.

Diminuarea măsurilor a permis soluții de tipul instalării de dozatoare de apă, respectiv bazine de apă pentru chiuvete, în școlile care nu sunt racordate la apă curentă, dar fără ca împreună cu aceste soluții să fie prevăzute și niște

mecanisme de verificare pentru asigurarea continuă a accesului la astfel de utilități.

CAPACITATEA ȘCOLILOR NU ESTE ADAPTATĂ LA NEVOILE DEMOGRAFICE

Doar 30% dintre școlile din România funcționează la capacitatea proiectată, în timp ce restul școlilor fie sunt supraaglomerate și elevii învață în trei schimburi, fie nu sunt utilizate la adevărata lor capacitate și au sălile de clasă sunt nefolosite (Ministerul Educației, 2018).

Motivele pentru care se întâmplă cele două fenomene sunt diferite, însă ambele sunt asociate cu lipsa de adaptare a unităților de învățământ la schimbările demografice ale comunităților în care ele funcționează. Mai mult, preferințele părinților pentru școli mai puțin afectate de subfinanțare, fac ca aceștia să le evite pe cele care au mai puține resurse (umane și materiale), aglomerând școlile cu mai multe resurse.

Supraaglomerarea este prezentă în aproximativ 10% dintre școli, fiind mai răspândită în cazul învățământului secundar, decât primar (14%) (Ministerul Educației, 2018). Prezența acestui fenomen este motivată și de închiderea pentru renovări a anumitor școli, ceea ce determină relocarea temporară a elevilor. Neutilizarea capacității totale a școlilor este însă o problemă și mai mare, 60% dintre școli aflându-se în această situație.

Fenomenul apare mai des în mediul rural, unde aproximativ două din trei școli sunt folosite sub capacitatea disponibilă. Fenomenul este prezent și în mediul urban acolo unde 46% dintre școli funcționează sub capacitatea lor, în raport cu elevii înscriși (Ministerul Educației, 2018). Atât supraaglomerarea, cât și utilizarea ineficientă a capacității școlilor a fost semnalată și de aproximativ 44% dintre directorii implicați într-un studiu național realizat de OCDE (Talis, 2018).

SPAȚIILE DE ÎNVĂȚARE NU SUNT ADAPTATE LA NEVOILE ACTUALE

Un mediu de învățare care încurajează starea de bine și concentrarea

trebuie să fie adaptat la nevoile elevilor. În prezent, atât sălile de clasă, cât și laboratoarele din cadrul școlilor nu sunt adaptate unui curriculum actual sau metodelor de predare moderne (Ministerul Educației, 2018). Mai mult decât atât, o parte dintre spațiile dedicate pentru anumite cursuri sau activități - precum laboratoarele, sălile de sport sau bibliotecile - au fost transformate, în anumite școli, în simple săli de clasă din cauza supraaglomerării (Adevărul.ro, 2021). Școlile din mediu rural sunt mai afectate de lipsa dotărilor în spațiile de învățare. În anul 2018, 72% din școlile din mediul rural nu erau dotate cu laboratoare, 60% nu dispuneau de biblioteci și doar 32% dintre acestea aveau sală de sport. Desigur că nici în mediul urban procentele nu ating pragul maxim, însă situația este puțin mai bună - în mediul urban doar 20% dintre școli au biblioteci, 30% sunt fără laboratoare și 29% nu au săli de sport (Ministerul Educației, 2018).

Au fost semnalate mai multe probleme legate de dotări și de directorii care au participat într-un studiu național realizat de OCDE în 2018: 50% dintre directori spun că echipamentele digitale pe care le au sunt fie insuficiente, fie necorespunzătoare, iar 41% dintre ei afirmă același lucru referitor la materialele didactice (Talis, 2018).

Mai mult decât atât, din interviurile efectuate, a reieșit faptul că neadaptarea la nevoile moderne de învățare s-a resimțit cu atât mai mult în perioada pandemiei, atunci când multe dintre ore în format hibrid s-au desfășurat în condiții improprii - elevii care se conectau de acasă, nu puteau să urmărească ceea ce se scria pe tablă fie din cauza luminii, fie din cauza distanței dintre camera cu care se transmitea interacțiunea și tablă etc.

Pe de altă parte, există și școli care au în dotarea lor table inteligente care rezolvă genul acesta de problemă, însă achiziționarea lor implică o investiție majoră pe care majoritatea școlilor nu și-o permit.

PROGRAMELE NAȚIONALE DIN DOMENIUL EDUCAȚIEI AU DEFICIENȚE DE IMPLEMENTARE DIN CAUZA INFRASTRUCTURII ȘCOLARE

Programele „Masă caldă” și „Școală după școală” au fost identificate ca fiind programe cheie care stau la baza strategiei de reducere și prevenire a

abandonului școlar. Din cauza unor lipsuri care țin de infrastructura unităților de învățământ, dar și de incoerența strategiei de implementare, cele două programe întâmpină adeseori probleme.

Programul național „Masă caldă” este un program de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolari și elevi. Scopul este să stimuleze prezența elevilor și participarea lor la activitățile școlare, măsura fiind parte din Pachetul Național Anti-Sărăcie. În Raportul Final privind stadiul implementării Programului pilot „Masă caldă” în anul școlar 2021-2022, au fost identificate o serie de probleme administrative și logistice care nu au fost luate în calcul atunci când programul a intrat în derulare. Printre aceste probleme se numără: lipsa de spații adecvate pentru păstrarea și servirea mesei, timpul de servire a mesei a determinat prelungirea programului și respectiv a îngreunat situația elevilor care învață în schimburi, iar lipsa personalului din școli s-a tradus în atribuirea de sarcini suplimentare pentru personalul actual (Ministerul Educației, 2022).

Programul național „Școală după școală”, asemenea „Masă caldă”, este un program de educație remedială menit să contribuie la scăderea părăsirii timpurii a școlii, dar și a abandonului școlar. Prin programul „Școală după școală”, profesorii pot oferi ore suplimentare elevilor ca să-i ajute cu consolidarea competențelor, să le ofere o educație remedială, dar și să accelereze învățarea prin activități educative și recreative. Educația remedială este un instrument esențial pentru diminuarea riscului de părăsire timpurie a școlii și abandon școlar, scopul său fiind acordarea de sprijin elevilor care sunt sau se află în situație de eșec școlar.

Un raport realizat de Salvați Copiii România a identificat că procedura de implementare a a unui program de tipul „Școală după școală” este excesiv de birocratică și consumă o resursă de timp care ar putea fi în schimb oferită elevilor. Mai mult decât atât, a fost sugerat și faptul că bugetarea activităților de educație remedială ar trebui să ia în calcul rechizite și materiale școlare, o masă caldă, activități extrașcolare, dar și acoperirea costurilor pentru întreținerea spațiului în care se desfășoară - spațiul fiind considerat insuficient de o treime dintre respondenți (Salvați Copiii România, 2021).

ATMOSFERA MEDIULUI DE ÎNVĂȚARE NU ÎNCURAJEAZĂ STAREA DE BINE

Există studii internaționale care indică faptul că atmosfera mediului școlar influențează în mod activ performanța și starea de bine a elevilor (Kutsyuruba et al., 2015). De aceea, este important ca aceasta să încurajeze învățarea pentru a stimula elevii și a-i ajuta să performeze. În acest capitol vom descrie pe larg problemele legate de atmosfera din mediul de învățare din România.

ATMOSFERA DIN CLASE ESTE MARCATĂ DE PRESIUNE ȘCOLARĂ

Munca individuală și temele pe care trebuie să le facă un elev pentru a fi pregătit la oră poate reprezenta pentru elevi un factor de stres. Studiul Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) publicat în 2018 de Organizația Mondială a Sănătății, indică faptul că în România, satisfacția școlară (percepută prin răspunsul la întrebarea „Îți place la școală?”) scade odată cu înaintarea în vârstă, observându-se un declin brusc între vârsta de 11 și 13 ani. Dacă la 11 ani, 37,70% dintre elevi, respectiv 40% dintre eleve declarau că le place la școală, la 13 ani, doar 15,20% de elevi, respectiv 16,70% de eleve mai erau de aceeași părere (HBSC, 2018).

În cadrul aceluiași studiu s-a măsurat și percepția presiunii școlare, iar rezultatele arată că 4 din 10 adolescenți cu vârstele între 11 și 15 ani au raportat un nivel mediu sau chiar ridicat de stres provocat de temele pe care le primesc. În relație cu vârsta, se pare că nivelul de presiune școlară a crescut o dată cu aceasta. Astfel, dacă la vârsta de 11 ani aproximativ 29% din elevi resimt stres provocat de teme și activitățile școlare, la vârsta de 15 ani, procentajul crește la aproximativ 44% (HBSC, 2018).

În ciuda rezultatelor acestei cercetări care indică faptul că mediul de învățare este în general marcat de presiune și stres, un alt studiu arată faptul că 97% dintre profesorii din România sunt de acord că elevii și profesorii de obicei relaționează bine în cadrul mediului de învățare. Acest lucru sugerează că profesorii nu sunt conștienți de realitatea situației sau de faptul că atmosfera

nu este una plăcută (Talis, 2018).

CADRELE DIDACTICE NU POT FI RECOMPENSATE PENTRU INIȚIATIVA DE SCHIMBARE A SISTEMULUI

Pentru ameliorarea modului în care se desfășoară procesele educaționale, este nevoie de inițiativă, atât din partea conducerii școlilor și autorităților, cât și din partea profesorilor, aceștia din urmă fiind singurii care manifestă real dorința de a porni demersuri pentru îmbunătățirea educației. De exemplu, ei pot folosi metode mai noi de predare, pot adapta curriculum-ul cu materiale mai actuale, pot organiza activități extracurriculare.

Cu toate acestea, profesorii nu pot fi de cele mai multe ori recompensați financiar pentru gradul mai mare de implicare. Deși prin Anexa la ordinul Ministrului Educației nr. 3551/07.04.2022 există o metodologie de acordare a gradației de merit pentru cadrele didactice care predau în învățământul preuniversitar, în realitate această gradație se acordă luând în calcul performanța elevilor care constă mai degrabă în rezultatele la olimpiade și concursuri școlare, și nu în baza competențelor pe care le-au acumulat. Mai mult decât atât, această gradație poate fi obținută doar o dată la 5 ani și nu implică bonusuri adiționale bazate pe performanță.

Dacă un profesor are inițiativă de a face o schimbare sau de a îmbunătăți actul educațional, de cele mai multe ori o face fără să aibă așteptări de recompensare, însă munca în plus și burnout-ul descurajează efortul suplimentar.

COLECTAREA FEEDBACK-ULUI SEMESTRIAL DE LA ELEVI NU SE REALIZEAZĂ CORESPUNZĂTOR

În anul 2016, a fost introdus prin Ordinul Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice (OMENCS) nr. 4742/10.08.2016 dreptul elevilor de a acorda feedback semestrial. Însă în lipsa unei metodologii aprobate de minister, implementarea nu s-a realizat precum era de așteptat. În anul 2021 metodologia a fost aprobată și transformată în obligativitate în urma presiunilor Consiliului Național al Elevilor.

Scopul colectării feedback-ului semestrial anonim este de a oferi elevilor ocazia

să își exprime opinia vizavi de activitățile educaționale la care au participat pe parcursul semestrului, cu scopul de a oferi profesorilor informații relevante care să îi sprijine în îmbunătățirea procesului educațional și, centrarea lui pe nevoile elevilor. Consiliul Național al Elevilor a realizat pentru primul semestru al anului școlar 2021-2022 un raport cu privire la acordarea feedback-ului semestrial.

Întrebați dacă în școala lor s-a colectat feedback, 42.6% dintre elevi au spus că nu s-a organizat un astfel de proces, iar în școlile în care nu s-a implementat demersul, printre motivele identificate se regăsesc lipsa de interes a elevilor și a cadrelor didactice, interpretarea greșită a metodologiei (unele școli au interpretat-o ca nefiind obligatorie sau alte școli au înțeles că feedback-ul trebuie colectat la final de an școlar), lipsa de timp din cauza orarului încărcat, dar și lipsa de promovare adecvată a demersului în rândul cadrelor didactice și a directorilor, lucru care a determinat neînțelegeri ale acestora cu privire la atribuțiile pe care le au în cadrul procesului (Consiliul Național al Elevilor, 2022).

GRADUL DE INCLUZIUNE ÎN ȘCOLILE DIN ROMÂNIA ESTE SCĂZUT

Incluziunea este un atribut pe care ar trebui să îl aibă o școală considerată sigură. O școală incluzivă ar trebui să fie adaptată la nevoile fiecărui elev, să fie sigură și primitoare pentru toate categoriile inclusiv cele vulnerabile sau la risc de excluziune socială (copii cu dificultăți financiare, copii de etnie romă, copii cu dizabilități etc).

În cadrul prezentei cercetări am identificat câteva categorii de elevi care sunt expuși unui risc mai mare de a fi marginalizați în cadrul școlii, cum ar fi cei cu dizabilități sau cu cerințe educaționale speciale, elevii de etnie romă, cei care trăiesc în sărăcie sau se află la risc de sărăcie și elevii care fac parte din comunitatea LGBTQI+. Deși lista nu este exhaustivă, vom discuta în acest capitol problemele identificate referitoare la grupuri vulnerabile, dar și alte probleme conexe tematicii de incluziune.

INCLUZIUNEA ELEVILOR CU DIZABILITĂȚI SAU CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL DE MASĂ ESTE SCĂZUTĂ

În România, aproximativ 2,3% din populația școlară este formată din elevi înregistrați cu certificat CES (cerințe educaționale speciale) în anul școlar 2018-2019. Certificatul CES, numit formal și Certificat de Orientare Școlară/ Profesională este un document care se eliberează pentru elevii care au necesități educaționale suplimentare, care sunt complementare obiectivelor generale ale educației și care sunt adaptate specific pentru nevoile lor.

O parte dintre aceștia nu merg la școală sau o abandonează prematur, iar cei care merg, de cele mai multe ori nu pot da randament din cauza condițiilor de învățare neadaptate la nevoile lor. O mare parte din profesori nu sunt pregătiți să lucreze cu elevi cu CES sau dizabilități, doar 1 din 20 având cursuri dedicate absolvite. În prezent, nu există o obligație legală pentru cadrele didactice să urmeze o astfel de formare, așa că rămâne la latitudinea acestora să urmeze astfel de cursuri.

În ceea ce privește nevoile elevilor cu dizabilități, este necesar să fie luată în considerare și componenta de accesibilizare a mediului de învățare și a procesului educațional. Dacă pentru elevii cu dizabilități fizice de cele mai multe ori se consideră suficientă accesibilizarea infrastructurii fizice pentru a le crește accesul la educație, pentru elevii care au dizabilități mintale, intelectuale sau vizuale este necesară și o adaptare a curriculei, a materialelor didactice, dar și a activităților. În anul 2020, doar 7% dintre școlile gimnaziale aveau manuale adaptate pentru elevii cu dizabilități intelectuale și doar 14% dintre școli aveau manuale adaptate pentru copii cu dizabilități vizuale.

Toate acestea contribuie la crearea unui mediu incluziv. Însă, realitatea arată că fondurile mici alocate școlilor sunt de regulă factorul principal pentru care acestea nu își pot adapta condițiile pentru elevii cu CES sau cu dizabilități. Mai mult, sunt frecvente situațiile în care școlile folosesc fondul alocat pentru elevii cu CES (dacă acesta există) ca să-și acopere alte cheltuieli (Ministerul Muncii și Protecției Sociale, 2021).

NUMĂRUL PROFESORILOR DE SPRIJIN ESTE INSUFICIENT PENTRU NEVOILE ACTUALE

Elevii cu dizabilități sau elevii cu CES ar putea să se adapteze mai ușor la mediul de învățare dacă ar avea acces la un profesor itinerant (de sprijin). Conform Ordinului nr. 5574 din 7 octombrie 2011, rolul unui profesor de sprijin este de a desfășura activități de învățare, stimulare, compensare și recuperare cu elevii cu CES care sunt integrați în învățământul de masă. În prezent, un profesor de sprijin are în supraveghere aproximativ 47 de elevi cu CES sau cu dizabilități.

Pe lângă activitățile pe care le au cu elevii cu certificat CES sau cu dizabilități, profesorii de sprijin au și activități cu elevii care se află la risc de abandon școlar. Însă acestea nu sunt prevăzute în normarea activității, deoarece conform legii, normarea se face doar în raport cu numărul de elevi cu certificat CES. Astfel, de cele mai multe ori, profesorul nu reușește să-și îndeplinească responsabilitățile față de toți elevii cu risc de abandon școlar (Ministerul Muncii și Protecției Sociale, 2021).

Distribuția geografică a profesorilor de sprijin este de asemenea problematică, mai ales în contextul numărului mic de posturi ocupate. Studiul de diagnoză realizat de Banca Mondială împreună cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale indică faptul că de regulă profesorii de sprijin sunt concentrați în mediul urban, iar în mediul rural sunt aproape inexistenți (Ministerul Muncii și Protecției Sociale, 2021).

ELEVII CU CES SAU CU DIZABILITĂȚI SUNT DESEORI STIGMATIZAȚI DE COMUNITATEA ȘCOLARĂ

Stigmatizarea elevilor cu CES, dar și a celor cu dizabilități, este o problemă reală în rândul școlilor din România. Odată cu stigmatizarea, apar frecvent și episoadele de bullying care au un impact pe termen lung asupra dezvoltării copiilor. Integrarea elevilor cu CES sau cu dizabilități într-o clasă din învățământul de masă este de multe ori o provocare atât pentru cadrele didactice, cât și pentru familia respectivului elev. Din cauza lipsei de informare și de alfabetizare referitor la ce înseamnă dizabilitatea, părinții elevilor care nu

au dizabilități îi privesc pe elevii cu dizabilități ca pe factori care influențează negativ performanțele școlare ale copiilor lor („trag în jos clasa”).

Concepțiile greșite ale acestora sunt legate pe de o parte de nevoia de atenție sporită din partea cadrelor didactice pentru copiii cu CES (în defavoarea celorlalți), și pe de altă parte de percepția că acești copii au comportamente disruptive în clasă (Ministerul Muncii și Protecției Sociale, 2021).

INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ A COPIILOR ROMI ESTE SCĂZUTĂ DIN CAUZA SEGREGĂRII

Un studiu realizat de Institutul de Științe ale Educației a arătat în 2011 că populația romă este cea mai vulnerabilă atunci când vine vorba de abandon școlar, iar raportul RAXEN indică faptul că abandonul școlar, respectiv părăsirea timpurie a școlii, este strâns corelată cu segregarea (Ministerul Educației, 2022).

Deși există cadru legal care să interzică segregarea elevilor de etnie romă conform Ordinului nr. 6134/206 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ, practicile din școli continuă să expună copiii romi la segregare (Ministerul Educației, 2022). În școlile segregate, s-a remarcat și o calitate mai scăzută a actului educațional față de cele în care nu sunt elevi romi. Spre exemplu, un studiu din 2012 arăta că în școlile în care nu erau elevi romi doar 16% din profesori erau necalificați, în timp ce în școlile în care erau elevi romi, procentul de profesori necalificați crescuse la 28%. În același raport este menționat și faptul că de multe ori calitatea mediului de învățare (laboratoare, săli de clasă, săli de sport, biblioteci) din școlile unde există predominant elevi de etnie romă este problematică și mult mai slabă față de celelalte școli.

Nici atitudinile personalului didactic sau ale părinților nu sunt prielnice pentru incluziunea elevilor de etnie romă în învățământ - un studiu realizat în anul 2018 indică faptul că aproximativ 1 din 8 profesori chestionați în cadrul cercetării consideră că elevii romi ar trebui să învețe în clase separate. Motivele invocate de respectivii profesori pentru răspunsul dat sunt:

- Pentru că consideră că elevii romi au nevoi educaționale speciale ce pot fi adresate mai bine dacă sunt separați;

- Că au un comportament disruptiv care îngreunează predarea pentru ceilalți elevi;
- Pentru că includerea lor determină reacții negative în rândul părinților celorlalți elevi care nu sunt romi. (Bădescu et. al., 2018)

În cadrul proiectului Civic Labs, următorul obiectiv din domeniul Grupuri Vulnerabile este „Fără discriminare împotriva etniei romi”. În cadrul cercetării vor fi abordate mai pe larg problemele care stau la baza îngreunării accesului copiilor romi la educație.

ELEVII CARE SUNT PARTE DIN COMUNITATEA LGBTQI+ DEVIN DESEORI VICTIME ALE DISCRIMINĂRII

Pentru elevii care sunt parte din comunitatea LGBTQI+ de multe ori accesul la un mediu de învățare sigur este dificil pentru că deseori sunt victime ale discriminării, atât din partea colegilor, cât și din partea profesorilor. Lipsa informării și a înțelegerii fenomenului este unul dintre principalele motive pentru care incluziunea acestora în mediul școlar este greoaie. Atitudinile elevilor și profesorilor din România vizavi de comunitatea LGBTQI+ au fost surprinse printr-un studiu realizat în anul 2016 de Asociația ACCEPT. Atunci când au fost întrebați în timpul studiului dacă elevii LGB sau transgender ar fi în siguranță în școala în care învață, elevii respondenți au menționat că ar fi în siguranță doar dacă nu și-ar declara orientare sexuală. În ceea ce privește atitudinea profesorilor, conform aceluiași studiu, aceștia au îndoiești în ceea ce privește siguranța elevilor LGBTQI+ în școlile în care lucrează și nu sunt informați pe subiect (Asociația ACCEPT, 2016).

Pentru a citi mai în detaliu toate dimensiunile problemelor cu care se confruntă persoanele parte din comunitatea LGBTQI+, vă recomandăm să consultați Raportul Civic Labs „Incluziune pentru persoanele LGBTQI+” unde acestea sunt povestite mai pe larg.

SIGURANȚA ȘCOLILOR ESTE DESEORI PUSĂ ÎN PERICOL DE LIPSA MĂSURILOR DE PREVENȚIE ȘI GESTIONARE A RISCURILOR

Un mediu adecvat pentru învățare nu este de ajuns să satisfacă doar nevoile de bază, dar mai mult decât atât, ar trebui să fie un mediu în care toți cei care fac parte din el trebuie să se simtă în siguranță, atât în cazul în care apare un fenomen neprevăzut, dar și din prisma relațiilor cu celelalte persoane care fac parte din ecosistem. Atât fenomenele legate de violența, care este tot mai comună din școli, cât și legate de superficialitatea cu care este tratată pregătirea în cazul unei situații de urgență, se transpune în mod direct asupra stării de spirit a elevilor, dar și a personalului din școală. În acest capitol vom discuta pe larg despre principalele probleme de siguranță identificate la nivelul școlilor din România.

GRADUL DE PREGĂTIRE AL ȘCOLILOR PENTRU SITUAȚIILE DE URGENȚĂ ESTE SCĂZUT

Anual, conform Protocolului privind pregătirea în domeniul situațiilor de urgență a copiilor, elevilor și studenților din învățământul național preuniversitar și superior, încheiat între Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Educației, școlile au obligația să facă patru exerciții de simulare în caz de situație de urgență (cutremur, incendiu etc.).

Acest tip de activități trebuie organizate la nivel de școală cu ajutorul uneia dintre comisiile permanente, anume comisia desemnată ca să asigure desfășurarea activităților care să instruiască atât personalul din cadrul școlii, cât și elevii, despre cum să acționeze în cazul unei situații de urgență. Din interviurile efectuate, am aflat însă că astfel de exerciții se fac de regulă aproximativ unul pe an, iar multe dintre persoanele angajate în școli nu știu să folosească echipamentele de stingere a incendiului.

Mai mult decât atât, există și o lipsă acută de pregătire a personalului școlar și

a elevilor pentru acordarea de prim ajutor. În anul 2017, a existat o inițiativă legislativă pentru introducerea cursurilor de prim ajutor, care a fost respinsă în 2018 de Senat. În expunerea de motive pentru inițierea legii, a fost menționat faptul că doar 0,5% din elevii înscriși la momentul acela în învățământul gimnazial și liceal aveau cunoștințe pentru acordarea de prim ajutor (Camera deputaților, 2017).

EXISTĂ ȘCOLI CARE FUNCȚIONEAZĂ FĂRĂ AUTORIZAȚIE DE SECURITATE LA INCENDIU

Autorizația de securitate la incendiu este un document emis de Inspectoratul pentru Situații de Urgență Județean (ISU) prin care se certifică faptul că în urma evaluării realizate de ISU unitatea de învățământ îndeplinește cerințele esențiale pentru securitatea la incendiu. Până în anul 2019, fiecare școală avea nevoie de o astfel de autorizație pentru a primi avizul de funcționare din partea ARACIP, însă, din anul 2019, această responsabilitate a revenit primăriei.

Deși este foarte important ca orice clădire să aibă această autorizație pentru siguranța celor care o folosesc, în continuare există școli care nu o au. Numărul școlilor care nu au autorizație a fost comunicat diferit de mai multe entități conform unei analize făcute de EduPedu. Conform ultimelor raportări, în anul școlar 2022-2023 ar fi 3.783 de școli care funcționează fără autorizație, motivele invocate fiind legate de „capacitatea administrativă” a școlilor.

EXISTĂ ȘCOLI CARE SE AFLĂ ÎN PERICOL MAJOR DE PRĂBUȘIRE LA CUTREMUR

În februarie 2023, atunci când s-au produs cutremurele din Turcia și Siria, consecințele lor au reprezentat un semnal de alarmă pentru autoritățile de pe întreg teritoriul Europei, inclusiv România. Conform informațiilor din SIIIIR, în februarie 2023, 45 de școli erau încadrate în risc seismic I (adică s-ar putea prăbuși în cazul unui cutremur), 701 erau încadrate în risc seismic II, în risc seismic III erau încadrate 2839, iar în risc seismic IV erau încadrate 808 de clădiri școlare (Ministerul Educației, 2023).

INFORMAȚIILE CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA DIRECȚIEI PENTRU SIGURANȚĂ ȘCOLARĂ DIN CADRUL POLIȚIEI ROMÂNE SUNT LIMITATE

În septembrie 2020, Ministerul Afacerilor Interne anunța înființarea Direcției pentru Siguranță Școlară în cadrul Poliției Române, structură care are ca scop menținerea unui mediu școlar sigur și prevenția violenței, a bullyingului, a traficului de persoane sau a drogurilor în cadrul școlilor. Pentru funcționarea ei au fost alocate la nivel național 270 de funcții, în raport cu aproximativ 6.000 de unități școlare, însemnând 0,045 polițiști per unitate școlară. Deși structura există deja de doi ani, în cadrul cercetării nu am reușit să găsim multe informații despre activitatea pe care o desfășoară.

CABINETELE DE MEDICINĂ ȘCOLARĂ SUNT INSUFICIENTE

Lipsa cabinetelor de medicină școlară este o problemă recurentă pe care am menționat-o în mai multe dintre rapoartele noastre, însă reprezintă o problemă identificată și în acest raport. Cabinetele de medicină școlară sunt cruciale când vine vorba de siguranța elevilor, fiind locul în care aceștia pot primi prim ajutor de specialitate din partea unor cadre medicale. În anul 2021, conform datelor statistice publicate de Institutul Național de Statistică, existau un total de 2.031 de cabinete de medicină școlară din care doar 22 se aflau în mediul rural.

ALFABETIZAREA ÎN CEEA CE PRIVEȘTE FENOMENUL DE BULLYING ESTE SCĂZUTĂ

Până recent, termenul de bullying nu exista în limba română, însă amploarea fenomenului a determinat împrumutul conceptului. Faptul că bullying-ul nu putea fi definit în limba română ca o acțiune concretă care este caracterizată de intenționalitate, a determinat dificultăți atunci când s-au realizat studii care să-l măsoare. Lipsa unei înțelegeri unitare a bullying-ului împiedică și membrii societății să îl recunoască.

Experții intervievați susțin că de cele mai multe ori, dacă un copil este întrebat dacă a fost victimă a bullying-ului, există riscul ca acesta să subestimeze sau să supraestimeze ceea ce i s-a întâmplat. Mai mult decât atât, cazurile

de bullying ajung să fie trecute cu vederea chiar și de adulți - de multe ori, un episod de bullying ajunge să fie văzut „ca o joacă” și nu este gestionat și raportat corespunzător. Bullying-ul este definit ca fiind un comportament agresiv și intenționat care provoacă suferință și implică un dezechilibru de putere între agresor și victimă, manifestându-se repetitiv și regulat.

Este important ca bullying-ul și cazurile de violență să fie diferențiate pentru că spre deosebire de bullying, violența poate apărea și dintr-o manifestare a unei emoții puternice precum furia, acolo unde dacă sentimentul se diminuează, violența dispare - în cazul unui episod de bullying, comportamentul agresiv nu dispare, ci se repetă (Salvați Copiii, 2023). În episoadele de bullying există de regulă trei tipuri de participanți - agresor, victimă și martori („bystanders”). Un studiu realizat de Salvați Copiii arată că 73% din copii au afirmat că au fost martori ai unei situații de bullying în școala în care învață, iar cea mai comună reacție pe care aceștia o au vizavi de un episod este să se uite, nu să intervină (Salvați Copiii, 2023).

Lipsa alfabetizării în rândul personalului școlar cu privire la ultimele tendințe în materie de bullying, duce la cronicizarea fenomenului. Cadrele didactice nu sunt de cele mai multe ori instruite cum să acționeze în astfel de situații sau sunt instruite, însă calitatea pregătirii pe care o primesc este de cele mai multe ori una rudimentară. Conform unui studiu realizat de Salvați Copiii, s-a remarcat faptul că unii dintre copii au mărturisit că există și momente în care profesorii încurajează bullying-ul sau devin și ei martori la fenomen fără să intervină în mod real (Salvați Copiii, 2023).

NUMĂRUL ȘCOLILOR CARE AU COMISII PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI ESTE SCĂZUT

Conform Ordinului Ministrului Educației și Cercetării (OMEC) nr. 4343/2020, în fiecare școală din România ar trebui să existe o comisie permanentă care să gestioneze cazurile de bullying și să prevină apariția acestora. În realitate, dintr-un total de aproximativ 5.000 de școli care au personalitate juridică, în doar 5% există astfel de comisii care să funcționeze.

Deși nevoia acestor grupuri este una acută, nu se aplică nicio sancțiune pentru școlile care nu au astfel de grupuri de lucru. Astfel, în lipsa unei comisii care

să preia acest rol, este foarte dificil să se realizeze o intervenție eficientă. La nivel internațional există studii care arată că intervențiile anti bullying nu pot fi eficiente dacă sunt limitate doar la ore sau activități extracurriculare, ci acestea trebuie să aibă o abordare care se răsfrânge asupra a tot ceea ce înseamnă mediul social din cadrul școlii și asupra mentalității colective la nivelul școlii (Cappadocia et al., 2012). Prin programul Școli Fără Bullying, Salvați Copiii oferă ajutor școlilor care vor să înființeze astfel de comisii la nivelul școlii care ar putea să implementeze programe eficiente de prevenție, însă până în prezent, doar 163 de unități de învățământ au beneficiat de ajutor (Salvați Copiii, 2022).

CYBERBULLYING-UL ESTE INVIZIBIL LA NIVEL NAȚIONAL

Asemenea bullying-ului, cyberbullying-ul este un fenomen similar, dar care se petrece în mediul online și reprezintă o problemă pentru tinerii din România. Deși numărul victimelor de cyberbullying tinde să fie mai scăzut față de cel al victimelor de bullying, vârstele la care se manifestă cel mai frecvent sunt similare, și anume între 11 și 13 ani (HBSC, 2018). Un studiu cross-național realizat în anul 2018 arăta că România avea cea mai ridicată rată de producere a cyberbullying-ului în comparație cu celelalte țări incluse în cercetare - Germania, Grecia, Islanda, Olanda, Polonia și Spania (Athanasίου, K. et.al, 2018).

Creșterea accesului la internet a determinat și o creștere a utilizării rețelelor de socializare în rândul tinerilor, lucru care a contribuit la creșterea ratelor de prevalență a cyberbullying-ului. Mai mult decât atât, subestimarea riscurilor de către părinți sau chiar a lipsei competențelor digitale în rândul lor, sunt considerate ca fiind factori care au contribuit la creșterea fenomenului (Athanasίου, K. et.al, 2018). Pentru că nu există legislație care să atingă problema cyberbullying-ului, raportarea acestor cazuri este de multe ori inexistentă.

IMPLICAREA COMUNITĂȚII ÎN DEZVOLTAREA ȘCOLILOR ESTE LIMITATĂ

Școlile reprezintă o componentă importantă a oricărei comunități, care au nevoie de implicare acesteia pentru a se dezvolta. Studiile internaționale arată că o implicare activă a comunității aduce beneficii dezvoltării școlilor, precum scăderea ratei de abandon școlar (McAlister, 2013). Astfel, de cele mai multe ori, deși școlile au nevoie de ajutor pentru a funcționa și a se dezvolta, aceste nevoi nu sunt vizibile pentru comunitate, parte din lipsa aptitudinilor directorilor de a promova școala, fie din lipsa de interes pentru a căuta ajutor. Pentru că elevii vor ajunge membrii activi ai comunității din care fac parte, acesta reprezintă un motiv important pentru care comunitatea la rândul ei ar trebui să se asigure că au o contribuție în dezvoltarea unor membrii funcționali (Catherine D., 2022).

În cadrul acestui capitol vom discuta pe larg problemele legate de implicarea comunității în dezvoltarea școlilor.

IMPLICAREA FAMILIILOR ELEVILOR ÎN ACTIVITĂȚILE EDUCAȚIONALE ESTE REDUSĂ

Implicarea părinților în mediul școlar, fie din postura de luare a deciziilor, fie din postura de participare la diverse inițiative reprezintă un aspect important pentru parcursul elevilor. Din interviurile pe care le-am făcut, am aflat că lipsa de implicare a părinților poate avea o serie de implicații pentru parcursul elevului precum absenteismul sau eșecul școlar.

Motivele pentru care părinții nu se implică în activitățile școlare sunt și ele diverse - fie ei însăși nu au avut un parcurs școlar și atunci nu acordă la fel de multă importanță, fie nu au timp pe care să-l dedice, fie nu înțeleg importanța educației. Cu toate acestea, atât profesorii, cât și directorii ne-au indicat cât de mult ar fi de ajutor implicarea părinților pentru succesul școlar al copiilor.

CARENȚELE SERVICIILOR SOCIALE PUN PRESIUNE PE ȘCOLI

Lipsa de servicii sociale reprezintă o problemă gravă în România, iar aceste deficiențe exercită o presiune considerabilă asupra sistemului de învățământ și, în special, asupra școlilor. Școlile trebuie să aloce resurse financiare și umane suplimentare pentru a face față nevoilor specifice ale elevilor afectați de lipsa serviciilor sociale. Insuficiența serviciilor sociale poate conduce la un dezechilibru în alocarea resurselor și poate limita capacitatea școlilor de a oferi o educație de calitate pentru toți elevii.

Aceste lipsuri sunt cu atât mai mult resimțite de către cei mai vulnerabili. Elevii proveniți din grupuri vulnerabile adesea se confruntă cu lipsa accesului la resurse și suportul necesar pentru a-și dezvolta potențialul și a reuși în școală. Carențele în furnizarea serviciilor sociale (cum ar fi: consilierea psihologică, serviciile de asistență socială sau sprijinul pentru familii) pot crea obstacole majore în calea succesului lor educațional.

Mai mult decât atât, școlile se confruntă cu responsabilitatea de a compensa lipsa serviciilor sociale prin furnizarea unui suport suplimentar pentru elevi. Asta se traduce în faptul că profesorii și personalul școlar trebuie să se ocupe de probleme care depășesc domeniul lor de expertiză în educație. Ei trebuie să acorde atenție nevoilor emoționale, sociale și de sănătate ale elevilor, pentru a compensa ceea ce ar trebui să fie oferit de serviciile sociale.

Suprasolicitarea personalului școlar poate afecta și ea la rândul ei calitatea educației și conduce la epuizare și demotivare în rândul cadrelor didactice. Elevii care se confruntă cu dificultăți în familie sau care au nevoie de sprijin suplimentar pot manifesta comportamente disruptive sau pot întâmpina dificultăți în relațiile cu colegii și cu personalul școlar. Aceste probleme afectează climatul școlar și pot perturba procesul de învățare pentru toți elevii.

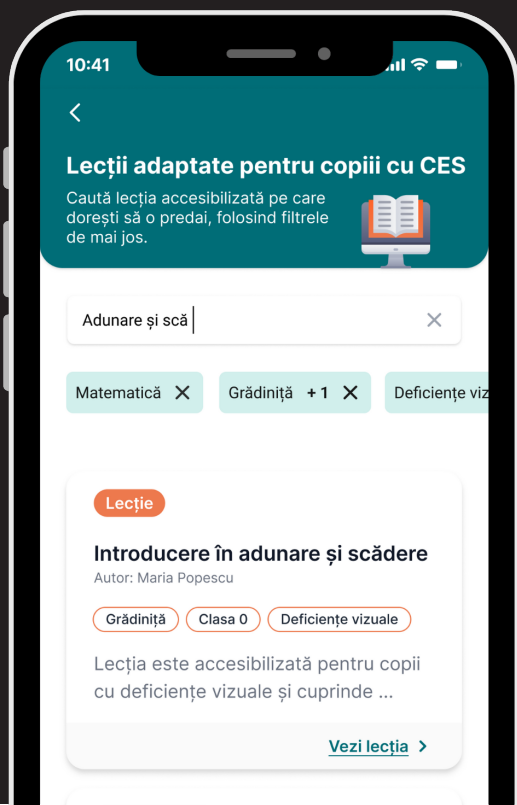
A bright yellow background with a vertical black line running down the center. The word "SOLUȚII" is centered in the middle of the page in a bold, black, sans-serif font. The comma in "SOLUȚII" is positioned below the letter 'I'.

SOLUȚII

IncluzivEd

Platforma pentru crearea de lecții adapte pentru copii cu cerințe educaționale speciale

DESPRE SOLUȚIE

Foarte puțini dintre profesorii din România au cursuri de formare pentru a preda copiilor cu CES și de multe ori accesul la aceste cursuri este limitat. Pe lângă asta, ghidurile de predare pentru copii cu CES disponibile online sunt greoaie și dificil de urmărit, luând mult timp unui profesor să le parcurgă, timp pe care ar putea să îl dedice în schimb elevilor.

Astfel, am identificat nevoia unui sprijin pentru adaptarea lecțiilor pentru copii cu CES. Adaptarea procesului de învățare este un pas important atunci când vine vorba de a face o școală incluzivă.

Prin intermediul platformei IncluzivEd, un profesor poate căuta lecția pe care dorește să o predea folosind un sistem de decizie bazat pe clasă (nivel), materie și tipul de dizabilitate al elevilor. Dacă lecția nu este disponibilă în baza de date a platformei, profesorul poate să încarce propriul conținut pentru a îl transforma într-o lecție accesibilizată. După ce încarcă lecția, aceasta va fi afișată într-o fereastră de editare intuitivă și ușor de utilizat, care oferă profesorului ghidajul necesar pentru a adapta conținutul în funcție de dizabilitatea elevilor (incluzând materiale audio, video, text).

Platforma include o librărie de lecții accesibilizate deja create de profesori ce pot fi folosite, dar și o zonă în care profesorii pot parcurge un scurt curs despre accesibilizare.

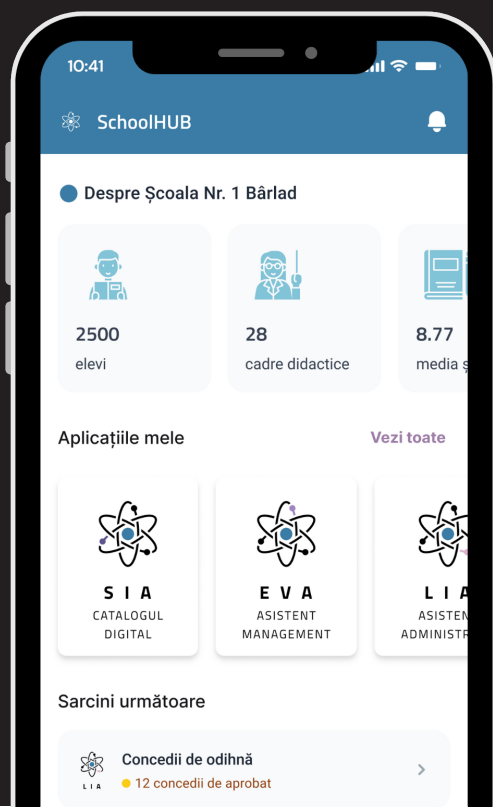
SCHIMBĂRI

- Profesorii vor avea un instrument prin care vor putea să-și eficientizeze munca pentru adaptarea lecțiilor.
- Participarea activă a copiilor cu CES la procesul educațional ar crește.

School HUB

Toate soluțiile Code for Romania pentru
management școlar într-un singur loc

DESPRE SOLUȚIE

În special în perioada pandemiei, atunci când școlile au funcționat în format online, s-a resimțit o nevoie pregnantă pentru digitalizare. Multe dintre soluțiile existente la care au apelat școlile au devenit însă foarte greu de păstrat, costurile lor fiind pentru multe dintre școli foarte mari.

School HUB este un sistem de single sign on în care școlile vor avea access la cele trei soluții digitale dintr-un singur loc, folosind aceleași credențiale. Mai mult decât atât, School Hub va fi și locul din care vor fi create profilele utilizatorilor ce vor utiliza respectivele soluții.

School HUB le pune la dispoziția utilizatorilor pe SIA, EVA și LIA. SIA este soluția pentru catalogul digital, EVA este soluția care ajută echipa de management a școlii să își atingă obiectivele, iar LIA este ajutorul administrației unei școli și se asigură că toate documentele sunt în ordine.

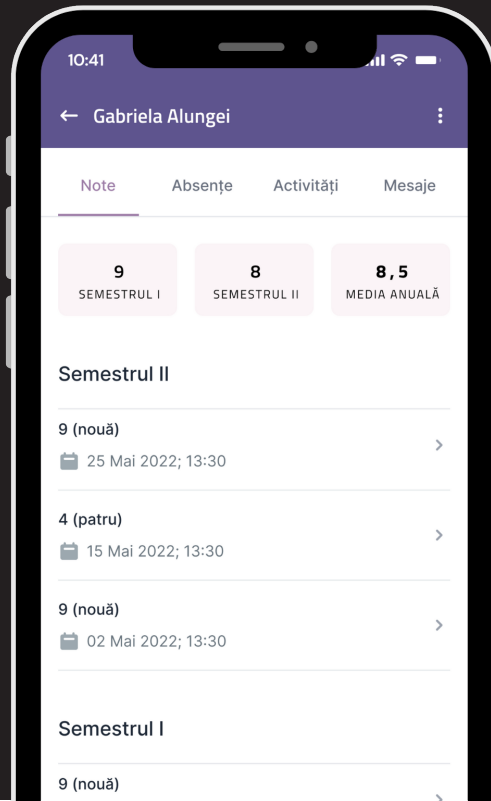
SCHIMBĂRI

- Școlile vor avea un ecosistem digital cu soluții care să le ușureze activitățile birocratice și prin care pot realiza mai ușor activități ce consuma din timp ce poate fi dedicat activităților educaționale.

SIA: Catalogul digital

Soluție open-source de
catalog digital pentru toate școlile

DESPRE SOLUȚIE

În momentul de față este esențial ca orice școală să fie echipată cu instrumente digitale de bază pentru managementul activității sale precum și al actului educațional.

Alături de componenta de ajutor pentru echipa de management din școală și a infrastructurii de gestionare a activităților administrative, catalogul digital este o soluție de bază pentru a gestiona situația școlară a elevilor. Catalogul Digital este o soluție open source destinată tuturor școlilor prin care o unitate de învățământ preuniversitar poate să își gestioneze informațiile legate de parcursul educațional al elevilor săi: situația notelor, absențelor, mediile semestriale și anuale, orarele, premii și mențiuni speciale etc. Părinții au de asemenea acces la situația propriului copil pentru a putea vedea situația școlară a acestuia și pentru a comunica direct și simplu cu cadrele didactice.

SCHIMBĂRI

- Școlile vor avea acces gratuit la un instrument de tip catalog digital pe care altfel ar fi fost nevoite să îl cumpere și astfel pot economisi resurse pentru a le dedica procesului educațional.

EVA: Asistent consultare

Soluție open-source pentru
consultare și luarea deciziilor la nivelul școlii

DESPRE SOLUȚIE

EVA face parte din ecosistemul School HUB și este responsabilă cu gestionarea activităților de luare a deciziilor la nivelul școlii.

Prin intermediul soluției, echipa de conducere a școlii, dar și ceilalți actori implicați în buna funcționare a școlii, precum Comisiile, au acces la un sistem prin care își pot gestiona activitatea și pot să transmită deciziile pe care le iau către elevi, părinți și profesori.

Aceștia își pot crea un calendar cu activități, își pot pune deadline-uri pentru sarcinile de lucru, pot asigna persoanele responsabile pentru îndeplinirea respectivelor sarcini și pot transmite public deciziile luate.

Mai mult decât atât, prin intermediul EVA, inițiativele elevilor și ale părinților, ajung direct către echipa de conducere care este responsabilă cu gestionarea lor prin intermediul platformei, aceasta oferind o interfață pentru fiecare dintre ei prin care reprezentanții de clasă și școală pot să sondeze nevoile și prioritățile reale ale elevilor sau părinților că mai apoi să le transforme în inițiative, pe care să le propună școlii sau inspectoratelor.

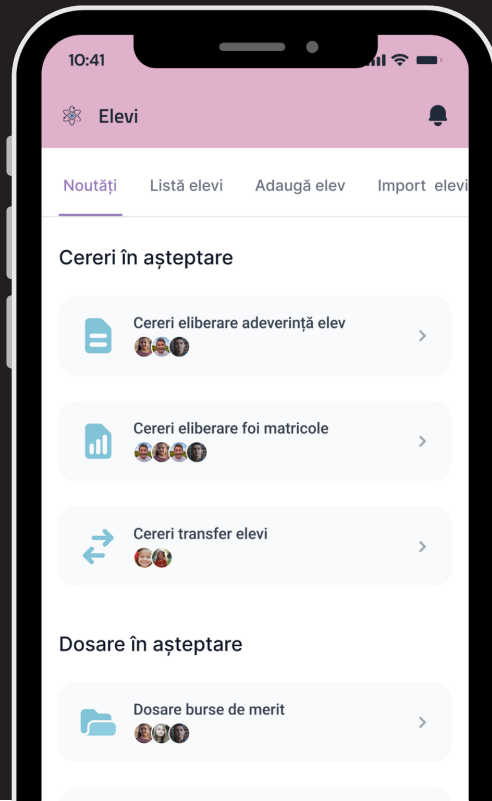
SCHIMBĂRI

- Conducerea școlii va avea centralizate toate activitățile pe care le desfășoară
- Transparența decizională va crește.
- Elevii, profesorii și părinții vor putea avea acces la un instrument prin care să poată gestiona luarea deciziilor

LIA: Asistent administrare

Soluție open-source pentru administrarea eficientă a școlii

DESPRE SOLUȚIE

LIA este o soluție digitală care poate ajuta școlile să își gestioneze cu ușurință activitățile administrative. Această soluție include mai multe module care sunt proiectate să satisfacă nevoile diferitelor grupuri de utilizatori din școală. Pentru elevi, LIA poate fi utilizată pentru a genera adeverințe, foi matricole și pentru a depune documentele necesare pentru a obține burse în format digital. În plus, elevii pot accesa catalogul digital al bibliotecii pentru a rezerva cărți. Pentru personalul din școală, LIA poate fi utilizată pentru a gestiona și vizualizarea dosarului digital al informațiilor fiecărui angajat. Această soluție le permite anagajatorilor să acceseze informații precum fluturașul de salariu, vechimea în muncă și pentru profesori, când pot să susțină următoarele examene pentru a crește în gradație.

Pentru echipa de conducere a școlii, prin intermediul soluției LIA, documentele pot fi gestionate prin intermediul unui flux digital de avizare. Ceea ce înseamnă că documentele pot fi procesate mai rapid și mai eficient, iar deciziile pot fi luate într-un timp mai scurt.

Prin intermediul soluției LIA, secretariatele școlilor pot gestiona documentele prin intermediul unui sistem integrat în care toate documentele ajung în același loc. Documentele pot fi etichetate și ordonate în funcție de nevoile fiecărei școli, ceea ce facilitează procesul de căutare și gestionare a acestora. Mai mult, acestea pot ține evidența de personal dar și a necesarului de consumabile.

SCHIMBĂRI

- Soluția ar păstra într-un singur loc activitatea secretariatului prin care își poate organiza mai ușor munca
- Elevii, profesorii și părinții pot avea acces ușor la cereri și informații despre secretariat

EDU Lead

Acces la resurse de dezvoltare pentru directori de școală

DESPRE SOLUȚIE

Directorii de școală din România au nevoie de sprijin pentru a putea acumula competențe, iar în prezent oferta de cursuri și acreditări disponibile este limitată și învechită.

EDU BrainGain este o platformă prin intermediul căreia directorii de școală vor putea să își autoevalueze competențele, iar pe baza autoevaluării vor primi automat un plan de dezvoltare personalizat.

Aceștia vor avea acces la sesiuni de mentorat cu experți în management școlar care i-ar putea ajuta în cariera lor, dar și la workshop-uri tematice la care pot participa alături de alți directori înscriși în program. Scopul acestor workshop-uri fiind de a oferi oportunitatea directorilor de a învăța de la alți directori și de a împărtăși idei și soluții pentru probleme comune.

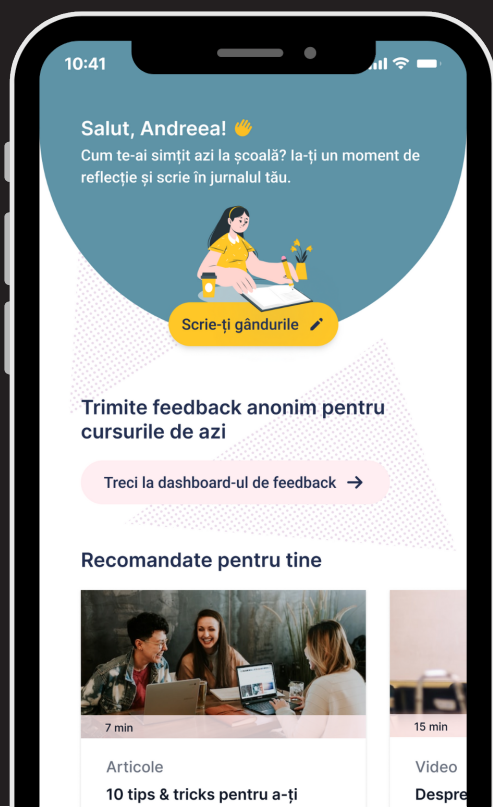
SCHIMBĂRI

- Accesul la resurse și materiale de învățare ar crește pentru directorii de școală.

WELLGen

Soluție pentru gestionarea stării de bine la școală

DESPRE SOLUȚIE

În școlile românești, atmosfera din clase este marcată de presiune școlară care de cele mai multe ori duce la degradarea sănătății mintale, dar și la lipsa dorinței de implicare a elevilor.

WELLGen își propune să ajute bunăstarea elevilor prin integrarea a mai multor componente ca să îi ajute să-și gestioneze trăirile.

Prin intermediul aplicației, elevii vor avea acces la un jurnal digital zilnic și ghidat care îi va ajuta să reflecte asupra felului în care s-au simțiti în ziua respectivă la școală. Va exista și un spațiu de informare în care pot fi accesate resurse despre bunăstare și cum pot contribui la crearea unei atmosfere mai plăcute la școală. Elevii se vor putea înscrie și la workshop-uri tematice pentru aceste teme tot prin intermediul platformei organizate fie de profesori, fie la inițiativa elevilor sau a părinților etc.

Tot prin intermediul WELLGen, elevii vor putea transmite feedback anonim după fiecare oră de curs pentru profesor, care îl va ajuta să le înțeleagă mai bine nevoile - atât de învățare, cât și de stare de bine.

SCHIMBĂRI

- Elevii ar avea acces la un spațiu sigur în care să reflecte asupra mediului de învățare
- Profesorii ar avea acces ușor la feedback-ul din partea elevilor pentru a reuși să îmbunătățească predarea

Rescue Play

Instrumentul care pregătește elevii pentru situații de urgență

DESPRE SOLUȚIE

Rescue Play este o aplicație mobilă care are ca scop să pregătească elevii pentru situațiile de urgență, încurajând în același timp colaborarea și implicarea profesorilor în proces.

Aplicația oferă acces la resurse video și text care acoperă diferite aspecte ale situațiilor de urgență, cum ar fi oferirea primului ajutor, măsuri de siguranță și informații despre fenomenele naturale care le pot provoca. Elevii pot accesa resursele individual sau împreună cu profesorii, iar profesorii pot accesa resurse și provocări colaborative cu elevii.

Soluția este construită în jurul unui element de gamification, unde fiecare elev are un avatar care acumulează skill-uri și cunoștințe și deblochează recompense precum ghiozdane cu truse de prim ajutor, extingtor, scări de incendiu. De asemenea, există și o alarmă lunară pentru toți utilizatorii dintr-o școală care îi obligă să participe la un exercițiu de evacuare/gestionare în conformitate cu scenariul oferit.

Soluția include și o componentă de raportare a problemelor de siguranță de către elevi, care poate fi trimisă direct la ISU pentru soluționare.

SCHIMBĂRI

- Elevii ar avea acces la resurse pentru pregătirea în cazul unei situații de urgență
- Școala poate organiza ușor simulări care să evalueze în mod real gradul de pregătire al actorilor din școală

Safe Breaks

Sprrijin pentru o școală fără bullying

DESPRE SOLUȚIE

SafeBreaks este un instrument digital dedicat școlilor pentru a putea preveni și gestiona situațiile de bullying.

Atât platforma web, cât și aplicația vor pune la dispoziția elevilor un spațiu în care vor putea raporta cazurile de bullying, vor putea învăța despre cum să prevină și să reacționeze atunci când sunt puși în fața unei astfel de situații, dar și un spațiu sigur în care se pot conecta cu alți elevi pentru a discuta despre bullying și în care pot apela la ajutorul consilierului școlar prezent în unitatea de învățământ.

Personalul școlii va putea de asemenea să utilizeze platforma cu scopul de a gestiona mai bine cazurile de bullying raportate de elevi, vor putea să se conecteze cu persoane care au roluri similare și să se formeze pentru gestionarea și prevenirea bullying-ului prin parcurgerea de training-uri.

Platforma ar oferi școlilor și o modalitate prin care să solicite ajutor de la experți în bullying pentru a putea gestiona mai bine cazurile sau pentru a primi ajutor pentru cazuri pe care nu le pot gestiona de unele singure.

SCHIMBĂRI

- Elevii ar avea un spațiu sigur în care să discute despre bullying
- Resursele despre bullying ar crește gradul de conștientizare a fenomenului
- Elevii pot raporta într-un mod sigur episoade de bullying

The image features a solid yellow background. Two thick, vertical black lines are positioned symmetrically on either side of the central text, extending from the top and bottom edges of the frame towards the center. The text is centered between these lines.

**EDUCATION
FOR ROMANIA**

OBIECTIVE PROIECTATE

PROFESORI BINE PREGĂTIȚI

Școala Profesorilor

Managementul carierei pentru profesori, simplificat

Teacher Workout

Abilități socio-emoționale pentru profesori

EduAcces

Resurse educaționale gratuite pentru profesorii care lucrează cu copii cu CES

e-Sense

Exerciții flexibile, adaptate pentru copii cu surdocecitate

Resurse Profesori

Resurse educaționale gratuite pentru toți profesorii

Classroom Demo

Mentorat video pentru profesorii la început de drum

Profesor în Spital

Acces la educație pentru copiii internați în spitale

ABILITĂȚI PENTRU VIAȚA REALĂ

18 ani de-acasă

Ghid interactiv de asistență educațională pentru părinți

Micii Cetățeni

Povești despre cum putem construi o societate mai bună pentru toți

Civic Fitness

Exerciții scurte pentru dezvoltarea de abilități civice și socio-emoționale

Ce mă fac

O mână de ajutor în planificarea viitoarei cariere pentru elevi

OBIECTIVE PROIECTATE

Designated Buddy

Matching cu un student-mentor în primul an de facultate

Descurcă.tech

Sprijin pentru cei care fac primii pași în utilizarea tehnologiei

Învață.tech

Platforma care dezvoltă competențe digitale

Mini Inspectorul de Mediu

Aplicație de educație pentru mediu pentru cei mici

Amprenta Mea

Învață despre mediu cu fiecare vizită la magazin

Construiește E-Smart

Micro-learning despre eficiența energetică

Rețeaua anti-poluare: aer

Construcție de senzori și ABC-ul măsurării poluării

Aoleo.ro

Platformă-joc de pregătire pentru dezastre pentru cei mici

Career Center

Platformă pentru managementul carierei dedicată studenților

Evaluează.tech

Evaluarea competențelor digitale de bază

Școala pentru Mediu

Program de educație pentru mediu în toate școlile din România

Gătește Smart

Micro-learning pentru mediu într-un app de zi cu zi

Cumpără E-Smart

Micro-learning despre eficiența energetică

Pregățiți.ro

App de pregătire pentru situații de urgență

Legea pe bune

Diționar simplu de legislație pentru toți cetățenii

Ce zice legea

Ce să fac în situațiile uzuale în raport cu legea

OBIECTIVE PROIECTATE

Edulex

Educație juridică și ajutor legal pentru adolescenți

Zi de Zi

Platformă de storytelling pentru implicare civică

Ochii pe vot

Aplicație civică pentru pregătirea viitorilor observatori electorali

Romania OS

Platformă civică de învățare pentru adolescenți și tineri adulți

Votul Elevilor

Platformă de vot digital pentru consiliile elevilor

Responsabil financiar

Modul de e-learning pentru aplicațiile de banking

Public Budget Simulator

Platformă de exerciții pentru copiii, despre finanțele publice

Nutriție pentru Studenți

Modul de educație nutrițională pentru studenți, pe site-ul facultății

Practice for Good

Oportunități de practică în sectorul ONG

Școala de cetățeni

Platformă de educație civică pentru toate școlile

O-Țară.ro

Hartă interactivă educațională pentru cei mici

Simulatorul civic

Joc interactiv de simulare pentru educație civică

Bani de buzunar

Aplicație de educație financiară pentru copii și adolescenți

Budget Simulator for Schools

Platformă cu exerciții de educație financiară

Nutriție.ro

Platformă oficială cu informații complete despre nutriție

Doctorii vs. Barza

Platformă de conectare între tineri și cabinetele de planificare familială

OBIECTIVE PROIECTATE

Sănătatemintală.ro

Platformă educațională despre sănătatea psihică

Centrul de sănătate

Platforma oficială de informare despre sănătate

Ora de Date

Platformă educațională despre date și statistică pentru cei mici

Sănătos

Micro-learning și dosar digital pentru sănătate

Context

Joc online pentru dezvoltarea abilităților sociale

Update EDU

Platformă de advocacy pentru dezvoltarea sectorului educațional

ACCES LA EDUCAȚIE

Website Factory: Școală

Site-uri ușor de construit pentru toate școlile din România

Înscriere la școală 2.0

Ghid complet de înscriere în învățământul preuniversitar

Platforma de Înscriere la Facultate

Sistem unic de management al înscrierilor la universitățile publice

Ce mă fac

O mână de ajutor în planificarea viitoarei cariere pentru elevi

Școlile României

Harta sistemului de învățământ preuniversitar din România

Centrul de educație remedială

Platformă de testare, evaluare și sprijin pentru educație remedială

Stop Abandon Școlar

Platformă de vizualizare de date despre abandonul școlar

Platforma de resurse pentru educație remedială

Bibliotecă de resurse pentru intervenție eficientă în educația remedială

OBIECTIVE PROIECTATE

Școala rurală digitală

Acces la cadre didactice potrivite
pentru fiecare copil

Învață română

Descurcă-te în limba română în
câteva săptămâni

Descurcă-te în România

Proceduri simple de integrare și sprijin
pentru migranți

OBIECTIVE VIITOARE

OBIECTIVUL 5: ÎNVĂȚĂMÂNT UNIVERSITAR DE CALITATE

Începe în iunie 2023

Universitățile din România pregătesc generațiile noi de profesioniști care construiesc societatea românească. Tehnologia poate aduce un plus de valoare în procesul de învățare, de cercetare sau în activitățile practice desfășurate în facultate, oferind acces ușor la resurse și crescând calitatea actului formator.

OBIECTIVUL 6: ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DE CALITATE

Începe în iunie 2023

Tehnologia poate aduce un suflu nou în felul în care sunt predate în școli și licee materiile din programele școlare. Pentru multe dintre disciplinele studiate, putem găsi metode îmbunătățite, diversificate, interactive și atractive de predare cu ajutorul tehnologiei.

ECHIPA

Olivia Vereha
VP of Product

Laura Micle
Lead Researcher

Andra Brînzaniuc
UX Architect

Miruna Muscan
UX/UI Designer

Theodora Cristea
Researcher

Teodora Negru
UX/UI Designer

Ana Stoichițoiu
UX/UI Designer

Un program al

**Code for
Romania**

Suștinut de

Sponsor de domeniu

Fundația Bosch România
Din grijă pentru viitor

**Code for
Romania**

Putem să construim o Românie mai bună împreună.

Ci▼ic Labs